

A pénz reneszánsza

Írta: Dr. Nagy Sándor

Ha nincs pénzed, az nagy baj, mert a pénztelenség az élet legszükségesebb dolgainak hiányát, a nélkülözést, a nyomort, az éhséget és a tragédiák egész sorozatát jelenti. Jól mondotta a nagy angol író, Carlyle, — aki pedig igen erkölcsös ember volt és az anyagiakra nem sok súlyt helyezett — hogy a szegénység a földi pokol. Ehhez még emondhatom egy régebbi, de a maga idejében nagy hírű közgazdasági tudósnak azt a megfigyelését, hogy a családfő könnyebben elviseli hozzátartozóinak halálát vagy betegségét, mint azt, hogy őket éhezni és fájni lássa. Hányszor halljuk a szomorú vigasztalást: „meghalt, legalább nincsen semmi baja.” De ha pénzed van, akkor meg azon töröd a fejedet, hogy ugyan mit csinálj vele? Beteszed a bankba? Egy szerencsétlen betevő lesz belőled és viaskodhatsz moratóriummal, konverzióval, stockunggal, likvidálással és falimentummal, melyek mind idegen szavak, de éppen elegendők ahhoz, hogy éhenhalj mellettük és pénzed mellett. A ládafiában szalma közzé helyezed el a tőkédet? Bizony nem lesz belőle kenyered. Vásárolsz érte házat, földet, szőlőt? Nem jövedelmeznek. A végtelen térnek akármelyik része lesz is pénzednek buvó-helye, állandó rémüldözésben tartanak a nyíltan vagy rejtelmes titokzatossággal fűledbe dörmögött infláció, devalorizáció, revalorizáció, — ezek meg olyan szavak, melyeket leírni se könnyű, kiejteni nyelvtörő, megérteni csaknem lehetetlen. Mert a pénz a képzelődésnek bőségesen tápláló anyaga. Ahogy a szertelen fantáziát el tudja képzelni a hal-uszonyban végződő női alakot és a tigrisfejú birkát, a pénzes ember ezer szörnyet lát, mely mind az ő pénzt akarja felfalni. A politikai helyzetnek legjelentékeltlenebb változása, felelőtlenkedés demagógiája, fontoskodó jóslatok egy pillanat alatt a legnagyobb fluktuációt idéznek elő a pénz értékében, rohan mindenki az erős valuta után és arat a spekuláció és kapzsiság.

Lehetetlenség, hogy továbbra is megmaradjon a mai állapot, melyben milliók és milliók éheznek és minden vállalkozás, minden gazdasági fellendülés, ami a munkanélküliséget megszüntetné és a normális viszonyokat helyreállítaná, meghiúsul, már azért is, mert a pénznek folytonos ingadozása folytán senkinek sincs meg a biztos számítási alapja, ami nélkül pedig sem a kereskedelemnek, sem az iparnak prosperitása el nem képzelhető. És ez nemcsak a kis országokra vonatkozik, hanem a szilárd devizájú államokra is, amelyekre nézve csak ideiglenes és látszólagos haszon az, hogy a kis vagy eiszegényedett állam valutájának esése az ő valutáját még stabilabbá tette. Ugyanis az adóst a jelentősebb differencia fizetésképtelenné teszi, a külföldi hitelező elveszti pénzét és kundschaftját. Hogy pedig az egyes foglalkozási ágak között milyen a kölcsönhatás, milyen gazdasági kapcsolat van közöttük és egyiknek tespedése mily döntő hatást gyakorol a másikra: mind oly közismert igazságok, hogy ezeket bizonyítani felesleges.

De ha különösebb pénzügyi szakértelem nélkül is megállapíthatjuk, hogy gazdasági bajainknak egyik jelentős oka a pénznek ingadozása: a segítséget és a bajokból való szabadulást kereső józan ész szinte önkéntelenül veti fel a múlt évben komolyan vitatott nemzetközi valuta ideálját. Ez azt jelenti, hogy az erre a célra megegyező államoknak ugyanazon, tehát közös pénzneve volna, mely természetesen

Lemondás előtt a Vaida-kormány

Áthidalhatatlannak látszó ellentétek Vaida és Titulescu között -- Kihallgatások a királynál -- Miniszterek Sinaiában -- A miniszterelnök és a külügy-miniszter kerüiték a találkozást -- Maniu kezében a megoldás kulcsa -- Az esti órákban enyhült a helyzet

A kormány lemondása hétfőre várható

Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának telefonjelentése: Vaida-Voevod és Titulescu találkozója elé már napok óta egyre fokozódó érdeklődéssel és várakozással tekint az egész ország közönsége. A találkozó érdekességét hatásosan fokozta Vaida Sándor tegnapi zárkózottsága, hiszen Titulescu királyi audienciája is megtörtént, sőt a kormány valamennyi miniszterével tanácskozásokat folytatott Sinaiában, csupán Vaida miniszterelnökkel nem sikerült találkoznia. Az ország közvéleménye észlelhető türelmetlenséggel várta már a mai napot, amidőn a Titulescu-kérdés végleges megoldásának halaszthatatlannul el kellett volna dölnie.

Sinaiából érkezett jelentések szerint Titulescu külügyminiszter tegnap délután öt órakor érkezett meg Sinaiába, ahol a Tabacovici-villában szállt meg. Vaida miniszterelnök még

nem volt Sinaiában, mivel egy bucaresti-i kongresszuson vett részt. A kongresszus résztvevői az erdélyi képviselők és szenátorok, akiket részletesen informált álláspontjáról. A szenátorok és képviselők a legteljesebb bizalmukról biztosították a miniszterelnököt. A miniszterelnök felkereste ezután Pieaux bucaresti-i francia megbízottat, akitől Titulescu és Herriot között lefolyt tanácskozásokról érdeklődött.

Sinaiában ezalatt nem tudták elképzelni Vaida távollétének okát. A király magántitkára megjelent a Tabacovici-villában Titulescunál, akit meghívott audienciára. Titulescu azonban Vaidára várt s csak mikor megtudta Bucurestiből a miniszterelnök késésének okát, akkor indult el Titulescu Dumitrescu királyi magántitkár kíséretében a királyi kihallgatásra.

Titulescu nem hajlandó változtatni álláspontján

Vaida Sándor csak este 9 órakor érkezett meg autóján Sinaiába. Mirto közlekedésügyi miniszterrel együtt. A miniszterelnök azonban nem hajtattott a Tabacovici-villába, sőt a királyi kastélyba sem, hanem a pályaudvaron lévő szalonkocsijába vonult vissza. Magához kérte Madgearu és Mihalache minisztereket, akikkel fél tizenkettőig tárgyalt. A tárgyalások során ismertette részletesen a két miniszterrel álláspontját, azonban Mihalache és Madgearu nem osztották teljesen Vaida nézeteit. Az értekezlet után Vaida Sándor a királyi kastélyhoz hajtattott és kihallgatáson jelentkezett az uralkodónál. A király azonnal fogadta a miniszterelnököt és közel másfél órán keresztül tárgyalt vele. Vaida a királyi kastélyban sem találkozott Titulescuvval, aki a miniszterelnök kihallgatása miatt egy másik szobában tartózkodott.

mindazon országokban egyenlő értékű és vásárlóerejű fizetési eszközt képezne és stabilizációja az összes államok garanciájával lenne biztosítva. Mintán pedig ma is még az arany képezi a valuta fedezetét, az államok nemzeti bankjaik megszüntetése mellett a közös nemzetközi bankban helyeznék el a rendelkezésükre álló aranyat. De itt azonnal feltűnik, hogy az egyik államnak sokkal több az aranya, mint a másiknak, mivel pótolja tehát az arannyal alig rendelkező állam a hiányzó mennyiséget? Ezt úgy képzelem megoldhatni, hogy az illető állam fedezetül a maga nemzeti vagyonát kötné le, vagy a többi állam vállalná a felelősséget, ami persze csak kölcsönös bizalommal volna megnyerhető. Természetes, hogy a nemzetközi valutának csak akkor volna értelme, ha ebben az erős valutájú országok is komparéálnak, mert a gyenge valutájú országok közös valutája semmivel sem jelentene többet, mintha koldusok gazdag társ nélkül alakítanának közkereseti társaságot.

Vajjon lehetséges-e egy ilyen közös valuta? Ugyan miért ne? Ha a legkomolyabban hangoztatják a Páneurópát, ha a háború folyamán Naumann Frigyes közrebocsáthatta „Közép-Európa” című művét, mely szerint Európának jelentős része egy hatalmas állam-szövetségbe tömörült volna egyforma katonai, külügyi, pénzügyi, kereskedelmi és vám-politi-

kával, miért ne volna megvalósítható az a közös fizetési eszköz, mely ezenkívül egyáltalán nem vonatkoznék egyébre, csak a vámrendszerre, mely a közös valutájú országok között mai tendenciájában fenntartható nem volna.

Persze számolnunk kell a nagy nehézségekkel, melyek ezen óriási horderejű reformnak útjában állnak. A gazdag államok nehezen adják fel azokat a kiváltságos előnyöket, melyeket dus aranykészletükben és erős valutájukban bírnak és amelyek által a kis államokon terhes kölcsönök nyújtásával állandóan nyeréskednek. A nemzeti bankok megszüntése folytán sok hatalmas, jól fizetett ember vesztene el állását és se szeri, se száma azoknak az egyéni érdekeknek, melyek a reformot elgáncsolni akarnák. A spekuláció hivatásos lovagjai minden befolyásukat latba vetnék az újítás ellen, nagy és nehéz küzdelmet kellene lefolytatni a gonoszszággal és kapzsisággal. És reményeségünket leginkább arra a végső szükségre alapíthatjuk, melyben most az egész emberiség vergődik. Lassanként minden összeomlik, az emberek milliói éhenhalás előtt állnak. Ha a lelki emelkedettség és humanizmus nem elegendő a nemzeti féltékenykedés, sovénizmus, gyűlölködés és igazságtalanság legyőzésére, majd meghozza az eredményi annak felismerése, hogy a mostani válságban mindnyájunknak el kell pusztulnunk.

A miniszterelnök egy óra után távozott a királyi kastélyból. Ekkor sem ment a Tabacovic-villába, ahol pedig a kormány tagjai vártak rá, hanem egyenesen az állomásra ment, ahol szalonkocsijában pihenőre tért. Titulescu már fél egykor elment a kastélyból és a Tabacovic-villához hajtatott, ahol éjjel három óráig tanácskozott a miniszterekkel. Lapvélemények szerint a helyzet az, hogy a látogatás ellenére is sikerül az ellentétet áthidalni Titulescu és Vaida között, mert a király minden bizonnyal rábírta úgy a miniszterelnököt, mint Titulescut arra, hogy álláspontjukat összeegyeztessék.

Ha Maniunak nem sikerül az ellentétet kiküszöbölni, Vaida lemond

Nagy érdeklődéssel várják Maniu Gyula szerepének kialakulását is az ellentétet elsimítása körül. Intézkedés történt ugyanis, hogy Maniut, aki Erdélyből Bucuresti felé kelt utra fognap, tartóztassák fel Sinaiban, mert királyi audiencián kell megjelennie. Maniu Gyulára — beavatott körök véleménye szerint — nagy szerep vár az ellentétet és véleménykülönbségek összeegyeztetése körül. Mert abban az esetben, ha az ellentétet nem sikerül kiküszöbölni, megtörténhetik, hogy Vaida lemond. Hogy ki lenne ez esetben az új miniszterelnök, azt egyelőre nem lehet tudni, mert Maniu nem vállalná a kormányalakítást és Titulescu sem, így egyedül egy Mironescu-kormány lehetőségére volna hátra. Hírek terjedtek el arról is, hogy a kormány lemondása esetén feloszlatták a parlamentet, de ezt politikai körökben erősen cáfolják.

Az Epoca jelentése szerint Titulescu és Vaida ma újabb kihallgatáson jelentek meg a király előtt. Az éjszakai tanácskozások minden kísérlet ellenére sem vezettek eredményre. Abban bízunk, hogy talán Maniunak, aki ma reggel Sinaiban kiszállt, sikerülni fog az ellentétet elsimítani. A lapok véleménye szerint, ha a kormánykrízis nem háriható el, akkor is csak hétfőn kerülne erre sor, tekintettel a király vasárnapi születésnapjára. A Lupta szerint Vaida elsősorban nem a Titulescu-ügyet akarja elintézni, hanem a pártvezetőségnek vele szemben tanúsított magatartását akarja tisztázni. A miniszterelnök úgy látja, hogy a pártelnökség több tagja ellentétes álláspontot foglal el vele szemben különböző kérdésekben, és nem részesíti a kormányt olyan támogatásban, amilyenre szüksége lenne.

Vaida bármikor kész lemondani

Vaida miniszterelnök nyomában tájékoztattá a királyt terveiről és ezáltal közölte azt is, hogy fenntartja az orosz kérdésben is előző álláspontját. Kétségtelennek látszik, írja a Lupta, hogy Vaida királyi kihallgatása alkalmával határozottan kifejezést adott annak, hogy bármikor kész lemondani. Mindenegetre tény, hogy Titulescu nem tette le külügyminiszteri esküjét és a Sinaiból érkezett hírek kétségtelenül teszik, hogy egyáltalában nem fogja letenni. Most áthidaló formulákat keresnek és egyesek bízunk abban, hogy sikerül majd megtalálni a sima elintézés módját. Madgearu, Mihalache és Lugojanu Titulescu álláspontján vannak és így Maniura nagy szerep vár már pártelnöki minőségénél fogva is a közeli órák eseményeiben.

Késő esti órákban érkezett telefonjelentés. A sinaiai tanácskozások egész délelőtt és délután folytak, hír szerint békésebb hangulat mellett, mint tegnap. A nemzeti-parasztpárti körök erősen bíznak abban, hogy a megegyezés létre fog jönni. Akármilyen lesz az eredmény, hétfő előtt aligha lesz döntés, bár az Adeverul szerint a király szeretne volna, ha a holnapi ünnepeken Titulescu is helyet foglal a miniszterek sorában. Mihalacheről hírek kerültek forgalomba a konverzióval kapcsolatban is. Arról beszéltek, hogy a konverzió megszavazása előtt utazott volna el külföldre. Az Adeverul szerint a be-

Bucuresti-i sajtóorgánomok autentikus forrásból származó híradások alapján arról számoltak be, hogy Titulescu kijelentette, miszerint az orosz-román megnemtámadási kérdésben nem változtat álláspontján és a Caderefele tárgyalások jegyzőkönyvét semmi körülmények között nem írja alá. Illetékes körökből származó információk alapján arról is hírt adnak, hogy Vaida és Mihalache között bizonyos elhidegülés történt, amennyiben Mihalache és Madgearu azon nézetüket fejtették ki a miniszterelnök előtt, hogy elgondolásuk közelebb áll a Titulescuéhoz, mint Vaidáéhoz.

ügyminiszter kijelentette, hogy ha itthon lett volna, akkor a konverzió mellett adja le szavazatát.

Vaida és Titulescu ma este találkoztak. Az eredeti terv szerint a megbeszélések végeztével közös kihallgatáson jelennek meg a király előtt. A terv azonban megváltozott. A miniszterelnök és Titulescu mindössze 40 percig beszélgettek egymással. A találkozás után Titulescu meglehetősen kedvetlenül távozott lakására, míg Vaida minisztertársaival ebédelte.

Ugyátszik, hogy Madgearu és Mihalache, akik tegnap Titulescu álláspontját osztották, ma közeledtek Vaida felfogásához. Vaida szerint a külpolitika irányítását az uralkodóval és az összes pártokkal együtt állapították meg és ettől nem szabad eltérni. Valószínű, hogy később Vaida és Titulescu újból találkoznak és ez alkalommal talán megoldódik a probléma. Maniu Gyula is megkezdte tanácskozását és sokat várnak az ő és Titulescu összejövetelétől. A miniszterek tanácskozásán ma már részt vett Tilea sajtóügyi alminiszter is, aki szintén Sinaiba érkezett. A bucuresti-i politikai körök percről-percre várják a sinaiai híreket és azt hiszik, hogy hamarosan tisztázódik a helyzet.

Újabb összehívás nélkül oszlatják fel Aradváros tanácsát

Gherman Joe vezérfelügyelő vizsgálatáról — Amit a legutóbb összehívott tanács elmulasztott, maga után vont a megalakulás jogának elvesztését Birtolon Aurel képviselő feltűnéstkeltő nyilatkozata

Általános feltűnést keltett az Aradi Közlöny mai számában az a cikkünk, amelyben bucuresti-i jelentéseink alapján módunkban volt részletességgel ismertetnünk annak a jegyzőkönyvnek a megállapításait, amelyeket Gherman Joe bucuresti-i közigazgatási vezérfelügyelő tett meg a legutóbbi aradi választott városi tanács, valamint az ezt követő interimár-bizottság gazdálkodásával kapcsolatban. Gherman Joe vezérfelügyelő nyilvánosságra hozott jelentése azért is keltett általános szenzációt Arad közigazgatási köreiben, mert tulajdonképpen még mindig nem ültek el annak a flaskót vallott visszahelyezési kísérletnek a hullámai, amelyek éppen a vád alá helyezett Lutaféle tanács reintegrálását akadályozták meg.

A napokban érkezett vissza Bucurestiből Birtolon Aurél aradi kormányképviselő, akinek kiváló összeköttetései a kormány vezetőegyeniségeivel közismeretesek. Birtolon Aurél az Aradi Közlöny munkatársát dr. Grigorovici István aradi képviselő és dr. Lázár Ágoston megyei prefektus társaságában fogadta a megyei prefektura egyik vetőmagsegély-elosztó értekezlete után és a történetekkel, valamint cikkünkkel kapcsolatosan a következő érdekes kijelentéseket tette:

Ujságírókongresszus Temesváron

Művész-estély a kongresszus alkalmával

Ünnepi napja lesz vasárnap Temesvárnak; ekkor kezdődik meg az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírók országos kongresszusa, amelyet heteken át tartó lelkiismeretes munkával készítettek elő. Erdély és Bánság kisebbségi ujságírásának legkiválóbbjai találkoztak egymásnak a vasárnapi és hétfői kongresszuson, hogy a romániai magyar ujságírás legsúlyosabb problémáit megvitassák és azokra a megoldást keressék. Az ujságírók helyzete és főleg a kisebbségi ujságíróké a háboru utáni években egyre súlyosabbá vált. A válság, amely a társadalom minden rétegében pusztít, lapvállalatokat semmisített és rendített meg az esztendő során és ujságírói egzisztenciákat tett bizonytalanná. A napisajtó munkásainak ilyen viszonyok között fokozottan gazdasági érdekeiket kell szem előtt tartaniok és jóléti intézmények megvalósításán kell fáradozniok.

A kongresszus, amelyet vasárnap délelőtt tíz órakor nyitnak meg ünnepélyes keretek között a temesvári vármegyégháza nagytermében, kiemelkedő eseménye lesz Temesvár társadalmi életének. Vasárnap este kilenc órakor ugyanis a temesvári városi színházban nagy szabású művészestély lesz, amelynek során Erdély és Bánság legkiválóbb írói és művészel szerepelnek.

Az irodalmi és művészestély után a vármegyégháza nagytermében Baran Coriolan dr. az ujságírók számára fogadóestélyt rendez, amelynek kiemelkedő eseménye Murteanu Zsófia hangversenyénkesnő és Freund Leó zongoraművész fellépése önálló műsorokkal.

Vasárnap délelben az Unió-klubban bankett lesz. A kongresszus tárgyalásait hétfőn folytatják.

— Gherman Joe közigazgatási vezérfelügyelő ur vizsgálatának megállapításai — mondotta a képviselő — mindenesetre érdekesek, de semmi összefüggés sincs közöttük és Aradváros tanácsának további sorsa között.

— Tulajdonképpen, ha jól megvizsgáljuk, mi is történt — mondotta — csupán azt lehet megállapítanunk, hogy Aradváros legutóbbi választott tanácsa mulasztást követett el az őt jogába visszahelyező közigazgatási törvényvel szemben. Mint ismeretes, a törvény a jelenlegi hatósági vezetőknek azt tette kötelességévé, hogy husz napon belül összehívják visszahelyezési célból Aradváros választott tanácsát. Ez meg is történt. A törvény azonban arról már nem intézkedik, hogy akár akarják, akár nem, kötelesek újból elfoglalni előbbeni pozíciójukat Aradváros élén. A tanács tagjai összegyűltek és anélkül, hogy önmagukat újra megalakították volna, szétoszlottak. Ezzel pedig mintegy eljátszották további jogukat a megalakulásra. Miért? Azért, mert a törvény újabb összehívás lehetőségéről egyáltalán nem tud. Nem lehet tehát kétséges, hogy Aradváros legutóbbi választott tanácsa elmulasztotta az alkalmat arra, hogy önmaga visszahelyezze jogába önmagát s mert nem foglalta el újra helyét, nem tett eleget a törvény rendelkezéseinek sem. A törvény 83. paragrafusa különben is csupán módot nyújtott a reintegrálásra, de nem kényszerít senkit. Ezért igen valószínű, hogy a belügyminiszterium minden további nélkül — most már törvényesen — tel fogja végleg oszlatni a legutóbbi városi tanácsot és addig is, míg a községi választások ideje elkövetkezik, az interimár-bizottsági intézmény segítségével fogja vezetni tovább a város közigazgatásának ügyeit.

Újabb nagy tétel áru érkezett!

Kemgarn szövetek már 350 leltől. Legfinomabb férfi és női télikabátmelmék már 190 leltől. Merinói gyapjuból készült sodrott kelmek 250 leltől a segesvári szövetgyár vezérképviselőtől: **Vajda Béla, Bul. Regina Maria**

Eredményteljes kecségetnek a külföldi pénzügyi tárgyalások

Egy angol pénzcsoport kölcsönajánlatát visszautasította a kormány — Szigorú rendelet a valutazugforgalom ellen

Londonból jelentik: A Financial News értesülése szerint, angol pénzcsoport négy százalékos konszolidációs kölcsönt ajánlott fel Romániának, a külföldi kölcsön tőkéjének törlesztésére. A kölcsönre az állami alkohol-monopoliumot óhajtották a pénzcsoport fedezetként lekötöni. Hírek szerint Románia az ajánlatot visszautasította, elsősorban azért, mert ez csak növelné az ország eladósodását. Különben is a monopoljogok bérbeadásához az államnak kellemetlen emlékei fűződnek. Példárá a gyufagyártás monopoliumának koncessziója.

Bucuresti-i jelentések szerint a külföldi tárgyalások eredményeit illetőleg, a hangulat egyre optimistább. Miután november 14-ikéig ideje van a kormánynak a Népszövetség pénzügyi bizottságának javaslatára válaszolni, azt hiszik, hogy a javaslatokat végül is elfogadják, anélkül, hogy Románia presztízsét érintenék. A hitelezők által nyújtott kedvezmények és könnyítések lehetősége készíti a kormányt

erre, de egyúttal a Népszövetség előzékeny magatartása is. Azt hiszik, hogy a november 15-én megnyíló parlamenti ülészek már foglalkozik az egyezményrel és az új költségvetésben már benne lesz az egyezmény eredménye.

A kormány részéről kommunikált tettek közzé, amely szerint a Cuvantul ma reggeli számában foglalkozik azzal, hogy a lej árfolyama Zürichben 3.12-ről 2.40-re esett. Hivatalosan megállapítják, hogy ez a hír a legteljesebb mértékben valótlán. A lej zürichi állása már esztendőök óta változatlan. A külföldi piacokon egyébként alig van effektív lej és így a magánforgalom is alig mutathat ki ingadozást. Lehet, hogy a belföldi zugkereskedelemben ily módon akarják a valutaüzérek felhajtani a külföldi pénznemek árát. A pénzügyminisztérium és a Banca Nationala igazgatósága szigorú intézkedéseket tett, hogy a zugforgalom üzérkedői ellen az új devizatorvény szankciói alapján a legszigorúbban járjanak el.

Meggyilkoltak és kiraboltak egy házaspárt egy marosmenti községben

A rablógyilkos felgyújtotta áldozatal felett a házat — Már csak megszenesedett holttesteket találtak — A gyanu egy falubeli gazdálkodóra terelődött

Marosvásárhelyről jelentik: Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság ügyében vezette be ma a nyomozást a marosvásárhelyi csendőrség. Várvid községben ma hajnalban nagy riadalmat okozott Boros Péter vagyonos gazdálkodó házának leégése. A falu még aludt, amikor a gazda háza kigyuladt s mire a tűzveszedelem felbresztette a falu lakóit a ház már lángokban állott ugyanígy, hogy megközelíteni sem lehetett. A lakosság tehát csak arra szorítkozhatott, hogy a tűzvész továbbterjedését megakadályozzák, ami sikerült is.

Boros Péter háza porig leégett s mikor a megszenesedett romokat széthányták, a gazdálkodónak és feleségének szénre égett holttestét húzták ki a romok alól. A csendőrség megvizsgálta a holttesteket s azokon borzadva vették észre az erőszakos halál nyomait. Azonnal bevezették a nyomozást, amelynek során megállapították, hogy a gazdálkodót az éjszaka folyamán kirabolták és a házában található pénzt elvitték. A gazdálkodót és feleségét több

késszurdossal meggyilkolták, majd miután a pénzt és értékeket összeszedték, felgyújtották a házat.

A várvidi csendőrség nyomban jelentést tett a marosvásárhelyi csendőrségnek, ahonnan nyomozó közegeket küldtek ki a helyszínre. A

Rengőteljes halálos áldozata van a horvát felkelésnek

Hírek a véres eseményekről -- A kormány meghátrált és enyhíti a diktatúrát

Grácból jelentik: A jugoszláviai véres eseményekről érkező hírek Európaszerte általános izgalmat és feltűnést keltettek. Jugoszláviából egyelőre nagyon bizonytalan hírek érkeznek, de annyit a hivatalos jelentések is beismernek, hogy Lika tartományban a felkelők zavargásokat okoztak és ezeknek a forrongásoknak a során a szerb hadsereg kirendeltsége is összeütközött a felkelőkkel. Általános a vélemény, hogy a felkelés nagyobb arányú, mint amilyenek azt a hivatalos és félhivatalos jelentések bevallják.

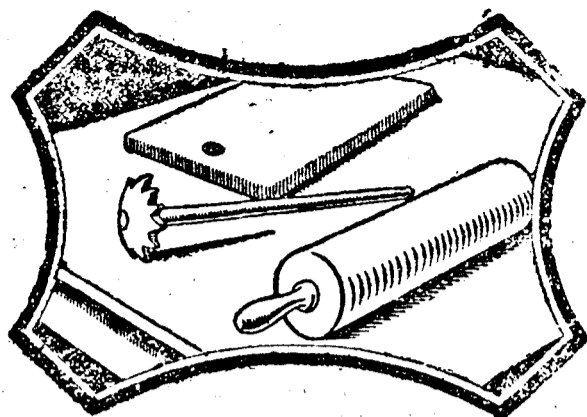
A horvátországi felkeléssel hosszú cikkben foglalkozott a londoni Economist és a lap megállapítja, hogy a szerb hadsereg kirendeltsége már alig tud ellentálni az elkeseredetten küzdő horvát felkelő csapatoknak. Ellenőrizhetetlen hírek szerint a katonaság és a felkelők összecsapásainak eddig 50—60 ezer halálos és súlyos sebesült áldozata van.

Belgrádból jelentik: A szerb belügyminisz-

Felkérjük az Astra-gyár összes nyugdíjasait, hogy

f. hó 17-én délelőtt 10 órakor

a Sipos-féle vendéglőben viztoronnyal szemben saját érdekükben feltétlenül megjelenjenek.

Konyhasztalt és minden

konyhaszert

VIM könnyűséggel

tisztít!

VIM

mindent tisztít

marosvásárhelyi csendőrség most már az ismeretlen gyilkos személye iránt vezette be a nyomozást. A gyanu egy falubeli fiatal gazdálkodóra terelődött, akiről fültnak állították, hogy előző este a kocsmában fenyegetőzött azzal, hogy a Boros házaspárral végez. Amikor a gyanúsítottat le akarták tartóztatni, kiderült, hogy a fiatal legény eltűnt. A marosvásárhelyi rendőrség a helybeli csendőrséggel karöltve, nagyszabású nyomozást vezetett be a gyilkos kézrekerítésének érdekében.

Togal

gyorsan és biztosan hat

Rheuma / Kószvény Ideg- és izomzása

spanyolnátha, főtífás és hűléses betegségeknek. Oldja a húgysavakat! 6000 orvosi vélemény! Idült esetekben is hatásos. Ragaszkodjék a Togal-hoz!

A valutarablás gyanúsítottja

kétezer pengő jutalmat tűzött ki a tettes kézrekerítésére

Budapestről jelentik: A kofferes valutarablás ügyében érdekes esemény, hogy a Bécsben letartóztatott Székulesz József megkérte rokonait, tűzzenek ki kétezer pengős jutalmat a rablók kézrekerítésére. A rokonok hajlandók is a jutalom kitűzésére. Ez az első eset, amikor a gyanúsított tűz ki jutalmat a tettes elfogatására. A budapesti rendőrség elhatározta, hogy kikéri Székulesz anyósát Szőke Gyulánét.

CORSO-mozgó mai költős műsora!

Bécs, Budapest és Berlin után Aradon.

Expressházasság!

UFA zenés vigjáték.

(Es wird schon wieder besser). Dolly Haas, az új sztár Heinz Rühmann, az optimista, Verebes Ernő, aki örökké kedélyes, Fritz Grünbaum, aki mindenből tréfát csinál. Ezenkívül GOETHE-émlékfilmje.

Ma d. e. 10 órakor: Jancsi és Juliska mesefilm, aradi szereplőkkel. EGY GYSSZA és növendékeivel. — Jegy 8 lel.

Ma d. e. 11 és 12 órakor: S. 44 nem ad választ. Izgalmas film a tengeralfaltjárók életéről. CO Jack Holt, Ralph Graves.

Ma d. n. 8 órakor: Az utolsó század. CONRAD VEIDT nagyszabású filmje. Matiné-helyénél

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Megszöktette egy földbirtokos Ila Méryt, Arad új primadonnáját, Balázs István pedig az asszonyok előtt szökött meg Budapestről

Intim beszélgetések az első főpróba alatt — Néhány szó az új karmesterről — „Mindig az asszonyok miatt csuszik el az ember” — Készülődés a nagy szezontra

Az aradi színház falai közé most már végérvényesen és visszavonhatatlanul bevonult a szezoni kezdetét jelentő lázas sürgős-forgás. Komoly munka ideje beköszöntött, délelőtt, délután folynak a próbák és a színpadon rendezői vezényszavak, diszlettologatások zaja hangzik, míg a kulisszák mögött egy-egy elfojtott kacaj, rejtett suttogás bujik meg... Együtt van már az egész társulat, csak Viola Margit nem érkezett meg, mert könnyebb hűlés az ágyhoz köti. A jövő héten — mint remélik — felgyógyultan, teljes egészségben láthatjuk viszont Arad régi, kedvenc primadonnáját a korzón. Addig is bemutatjuk Ila Méryt, az új primadonnát, aki a „Week-end“-ben lép fel először az aradi színpadon.

— Jaj, olyan kedves város ez a drága Arad! — csicsergi a primadonna a bemutatkozás után. — Olyan sok jót hallottam már az aradi közönségről, nagyon szeretném, ha megkedvelnének. — Széles pillantású fekete szemű kiragyognak a kis fátyol alól. Egyszerű szürke kosztüm van rajta és lapos-sarku lakcipő... Biztosan áll a lábán...

— Szegedi lány vagyok, ott kezdtem pályafutásomat... A szüleimre nem emlékszem, mindketten meghaltak s gyámszülők nevelték fel... Az apám órnagy volt, kislány koromban elnéztem mindig a képét: csillogó egyenruhája úgy tetszett nekem... A nagyapám...

— A karrierjéről művésznő! — vágok közbe gyorsan. Ila Méry elmondja, hogy Rákosi Szidónél tanult. Naivának készült, de „Szidi néni” egyszer csak úgy véletlenül meghallotta énekelni és kimondta a szentenciát: *„Belőled primadonna lesz!”* Így is történt. Ila Méry először Szegeden lépett fel, elmaradhatatlan siker, virágok, hódölők tömege... Két évig volt Szegeden *Pulgyinál*, majd Kaposvár, Sopron, Miskolc következtek... Azután Budapest. A főváros közönsége is megkedvelte a fiatal, tehetséges színésznőt, akit Szendreyék most elcsaltak Aradra. *Szinte megszóktették, elhalázták a direktorok orra előtt...*

A primadonna egyetlen drámai szerepe — az életben

— Ha már a szóketésnél tartunk — meséli hamiskás mosollyal Ila Méry — akkor elmondhatok egy érdekes történetet. Békéscsabán történt, ahol a nyáron vendégszereltem. Egy földbirtokos életre-halálra udvarolt és minden áron el akart venni feleségül. Gazdag volt, csinos, komoly ember, tul a negyvenen... De a férjhezmenetelnek az lett volna az ára, hogy *lemondjak a színpadról*. Visszautasítottam hát, de ő nem tárgitott. Bucsufelléptem után virágokkal megrakott autón tértem haza szállásomra. Nagyon fáradt voltam, észre sem vettem hogy már kint járunk a buzaföldeken! Mikor ráeszméltem, elkezdtem dörömbölni az ablaküvegen. A soffőr hátrafordult és — a többit már gondolhatják. Ő volt... *Igen, el akart rabolni, de nem vesztettem el lélekjelenléteimet s azt mondtam halálos komolysággal, hogy kiugrom a kocsiból, ha nem fordul vissza a városba...* A fenyegetés hatott és „soffőröm”

szállásomra vitt. Azt hiszem, ez volt életem legnehezebb s egyben egyedüli drámai szerepe.

Szerényen háttérbe húzódva pillantjuk meg Balázs Istvánt, aki régi ismerőse és kedvence az aradi hölgyközönségnek. Üdvözöljük, a viszontlátás örömeire el is mondja gyorsan budapesti kalandjait, ami miatt ugyszólván szöknie kellett vissza, Aradra:

— *Mindig asszonyok miatt csuszik el az ember* — kezdi letargikus hangon — Budapesten igazán szép sikereim voltak és a szerződésem már alá volt írva a Fővárosi Operettszínházzal. Csak úgy mondom el, ha nem írja meg... (feleletre sem várva, folytatja): Két asszony miatt kellett eljőnnöm Budapestről Operett-szövegnek való történet: az egyik tudomást szerez a másiktól és viszont... Mit tesz most a két megsértett nő? Nem találná ki! Az egyik szól a másik férjének és megfordítva. Persze egyik sem a saját férjének val-

A SIMAY-fürdő nyitva:

Hétköznap reggel fél 7 órától

:: Vasárnap reggel 6 órától ::

Nagyszabású kenyérbélyegvisszaéléseket lepleztek le Aradon

Egy miniszteri vezérfelügyelő váratlan vizsgálata a pékműhelyekben — Jelentés Lazar Agoston dr. prefektusnak — Az aradi rendőrség folytatja a további nyomozást

Szombaton reggel feltűnést keltő visszaélésekről rántotta le a leplet Aradon egy Bucu-restből ideérkezett földművelésügyi vezérfelügyelő, névszerint Voinescu János. A földművelésügyi minisztérium magasrangú tisztviselője ugyanis annak az osztálynak az élén működik, amelyik országszerte a kenyérbélyegadórendszer rendelkezéseinek pontos betartását meglepetésszerűen szokta ellenőrizni az egész ország területén az egyes városokban. Voinescu vezérfelügyelő ugyancsak ebben az ügyben érkezett ma reggel Aradra, ahol titkárnak és az aradi rendőrség egyik kiküldöttjének kíséretében villámgyors razzitát tartott az aradi pékműhelyekben és az elárúsító helyeken.

A váratlan razzitának szenzációs eredménye volt. Voinescu vezérfelügyelő számos aradi pékműhelyben megállapította, hogy nem folyik szabályosan a kenyérek felülbélyegzése. Együttal több aradi pékműhelyben megállapította, hogy a kötelező kenyérbélyeg elkerülésének egy egészen új módját alkalmazzák. A földművelésügyi vezérfelügyelő ugyanis megállapította és több helyen in flagranti érte a manipulánsokat, hogy a sütődékben és a pékműhelyekben a már kenyérré ragasztott kenyerekről az elárúsítók — miután a kenyér átesett a hatóság vizsgálaton —

FELHIVÁS!

A Paptamási Lithyia-

forrás kezelősége elhatározta, hogy mindenki ismerje meg annak gyógyhatását, mely: epe, hólyag, vese gyomorégési bántalmakat megszünteti, olcsó árért, 8 lejért literes üvegekben üveg csészével hazaszállítva, hozzá forgalomba, viszont eladónak árkedvezmény. — **Főlerakat:** **Kardos Miklós utadai Arad,** Telefon 6-96. Str. Eminescu 16. és Timisoara, Telefon 21-24. Str. Bega Balsor 30.

lotta ha. Végeredményben számomra mindegy volt, mert a két férj, előkelő állása arisztokraták tanácskozására jöttek össze. Bosszútartottam ellenem... *„Az életem komoly veszélyben forgott, el kellett tűnnöm Budapestről. Mint méltóangyal fogadtam Szendrey díráját s eljöttem, ide menekíttem Aradra...*

Az új karmester

A próba javában folyik. A rendező asztalánál rokonszenves arca, komoly fiatalember ül, az előtte fekvő partitúrába mélyedve. Uri-teanu Radu karmester. Komoly, értékes embernek látszik. Két esztendőn keresztül volt a bucuresti-i román operának *őregvezetője.*

— Mint kollegát akar üdvözölni? — kérdezi mosolyogva és elmondja, hogy régi újságíró, sőt egy komoly bucuresti-i lapnak szerkesztője évek óta. Erre is ráér a zene mellett... Nagy tekintélye lesz a társulat előtt fiatalasága dacára is, csak egy baj van, nem tud egy szót sem magyarul, hogyan fog majd veszekedni a próbák alatt? Elárulja erre a problematikus kérdésre, hogy magyar vonatkozása mégis csak van, amennyiben *Pintér Böskének*, az ismert primadonnának volt férje... Most már megnyugodhatunk a veszekedést illetően...

(—nyl.)

a kenyérbélyeg egy egyszerűen ledzátják, vagy vékonyan levágják a kenyérről

és azokra a kenyerekre ragasztják át, amelyek még nem kerültek hatósági vizsgálat alá. Ilyen módon követtek el visszaéléseket.

Voinescu vezérfelügyelő megállapításairól szombaton délután személyesen tett jelentést dr. Lazar Agoston megyei prefektusnak. Hatalmas akatáskával érkezett meg a prefektusi kihallgatásra, amelyben tárgyi bizonyítékait — a kenyérről leoperált kenyérbélyegek százait — *rázta ki a prefektusi asztalra.* Lazar Agoston dr. azonnal megbízást adott az aradi rendőrkvesztúrának, hogy a legszigorubb eréllyel járjon el a kenyérbélyeg-törvény visszaélőivel szemben, egyben pedig felhatalmazta Voinescu vezérfelügyelőt, hogy eddigi vizsgálatát a legszélesebb mederben terjessze ki a vidéki sütődékre és kenyérfarúsokra is. Értesüléseink szerint Voinescu vezérfelügyelő szakvéleménye alapján megállapítást nyert, hogy

többmillióssal visszaélésekről hullott le váratlanul a lepel.

Értesüléseink szerint a tetten kapott kenyérbélyeg-visszaélők neveit hétfőn juttatja a földművelésügyi vezérfelügyelő a visszaélések leplezéséről szóló jegyzőkönyvekkel együtt a bucuresti-i földművelésügyi minisztérium tudomására.

Aki nem kockáztat, nem is nyer:

Játszon tehát az **Allami Osztalysorsjátékon,**

de vegye sorsjegyeit a **BANCA ROMANA** bukaresti főkollektor aradi fiókjánál:

a **WAGONS-LITS** // **Cook** Menetjegyirodában,

Minden második sorsjegy nyer: a rizikó tehát nem nagy! — Amibe a sorsjegye kerül: tíz más helyen könnyen megspórolhatja! — Az öt húzás alatt kilenyszer sorsolnak ki főnyereményt egymilliótól ötmillióig! **Mindenkinek egyforma esélyei vannak:**

Vegyen még ma egy Osztalysorsjegyet a Wagons-Lits // Cook irodában, a Minorita-palotában!

Vidám hangulatban utaztak Bécsbe az Aradi Közlöny Filléres Gyorsának utasai

Az Est-lapok és az Aradi Közlöny társasutazásának résztvevői ma reggel indultak el az osztrák fővárosba

(Az Aradi Közlöny Budapestre kiküldött munkatársának telefonjelentése.) A Keleti-pályaudvar ma reggel hét órakor már élénk forgalom képét mutatta. A kijelölt vágányon ott állott már indulásra készen a bécsi gyorsvonal, amely az Est-lapok és az Aradi Közlöny társasutazásának résztvevőit szállította az osztrák fővárosba. Az utasok között sűrűn láttunk felbukkanni aradi arcokat, az aradiak egy csoportba verődve vidám, friss hangulatban készültek a kellemes bécsi utazásra. De voltak ott

zár résztvevői őszinte meglepedettségükről biztosították a szerkesztőt és a kényelem jóérzésével, az elkövetkező kellemes napok felcsigázott várakozásával tárgyalták mindazokat a szórakozási lehetőségeket, amelyeket az ősi osztrák főváros nyújthat. A gyorsvonal egyetlen zakatolással kirobogott a pályaudvarról.

A bécsi társasutazás résztvevőit a legnagyobb gondossággal és a legkörültekintőbb rendezés mellett indították utnak. A három napos kirándulás tartamára a kedvezmények egész seregét biztosította Az Est és az Aradi Közlöny utasai részére. Rendkívül olcsó szállodai ellátás várta a kirándulókat Bécs legelőkelőbb hoteljeiben, valamint a ragyogó világvárosi színházak elsőrendű helyein is nagy kedvezményekben részesültek. Az utiköltség az osztrák vízummal együtt mindössze 22 pengő-re került.

**Két slágerfilm egy napon:
A képviselő ur barátnője
CENTRAL-MOZGO.
S V E N G A L I
SELECT-MOZGO.**

Erdély és a Bánság minden részéből, sőt Bucuresti-iek és budapestiek is. Kedélyes társaságok alakultak a perronon és számolgatták maguk között, hogy vajon beférnek-e együtt egy fülkébe? Kacagás, vidám felkiáltások, utiláskák, kis csomagok keresgélése, francia, magyar, német, román dialogok...

Az utasok elhelyezkedtek a kényelmes Pullman-kocsikban, Balogh Henrik dr., aki az Est-lapok megbízásából vezette a társasutazást, végigjárta a fülkéket és udvariasan érdeklődött az utasok elhelyezkedése iránt. A társasuta-

És újabb két sláger a közeli napokban:

A királynő nyakéke,

Dumas Sándor regénye nyomán készült történelmi dráma, DIANE KARENNE és JEAN WEBER-rel.

A rabszolgakirálynő,

minden idők egyik legnagyobb, legszebb alkotása (hangos változat.) Főszerepben: KORDA MARIA.

Aradváros és tisztviselői között történt megegyezést jóváhagyta a belügyminiszter

Telefonjelentés Aradra — Követeléseik ötvenöt százalékát kapják meg a tisztviselők

Heteken át tartó tárgyalások, ezt megelőzőleg pedig éveken át folyt egyezkedések után szombaton délelőtt végre dülőre jutott Aradváros tisztviselő-karának peres ügye Aradváros vezetésével szemben.

Amint bucaresti-i tudósítónk telefonálja, Petrutiu Aron aradi ügyvéd, a városi tisztviselői kar jogi képviselője, Aradváros jelenlegi vezetésével együtt létesített megegyezését bemutatta a belügyminiszteriumban, mivel az egyezményhez szükségessé vált a belügyminiszterium legfelsőbb jóváhagyása is. A belügyminiszteriumban a speciális bizottság körébe utalták az aradvárosi tisztviselők egyezményét, amely szombaton reggel ült össze. Addig is azonban míg ez a bizottság megadhatta volna szakvéleményét, a városi tisztviselők jogi képviselője, valamint Aradváros jogi képviselője közös elhatározással kérték a Semmitószéknél hogy a tárgyalás napját függessze fel.

Ennek megtörténte után került az egyezmény a miniszteriumi bizottság elé, amely szombaton a reggeli órákban

kedvezően véleményezte a létrejött egyezményt.

Ennek folytán, a speciális bizottság kedvező véleményének birtokában a belügyminiszter is megadta hozzájárulását az egyezmény szövegéhez, minek folytán az hatályra emelkedett.

A létrejött és most már végérvényesen életbelépett egyezmény szerint Aradváros tisztviselői számára Aradváros vezetősége a peres uton követelt, eddig ki nem fizetett indemnációs hátralékuknak

55 százalékát kapják kézhez Arad városától.

Ezzel szemben vállalják az adók és egyéb költségek címén egy 1,300.000 lejes tétel kifizetését. Aradváros vezetősége viszont köteles maga viselni a hosszadalmas pereskedések során eddig felmerült perköltségeket.

Az egyezmény belügyminiszteri jóváhagyása természetesen általános örömmel tölti el Aradváros tisztviselő-karát, amely valóban már évek óta nélkülözni volt kénytelen járandóságát. A jóváhagyás híre szombaton a kora délutáni órákban érkezett meg Aradra, általános meglepedést keltve az érdekelt körökben mindentel.

Megérkezett nagyon szép rózsakrumpli!

Házhoz szállítva 220 lel métermázsója.
Fehér bab lóel 420 lel
Makói hagyma 250 lel
KRAMER, volt Eötvös-ucca 14. sz.

Női és férfi fehérneműk, baba-kelengyék, kézimunkák a legjutányosabb áron!
SALON ALICE volt **SCHWARTZ ZSIGMOND**
STR. BRATIANU 9. (volt WEITZER JANOS-UCCA)

okosra fájdalmok hamar elmúlnak

Abban a pillanatban, ahogy Sloan's Liniment-et használnak, — nem masszírozza, csak kengetve — a fájdalom elmúlik. Apasztja a dagasztot, azonnali könnyebbé teszi a jó orvost szerez. Soha ne hiányozzék otthonunkból egy üveg Sloan's. Használjunk Sloan's Liniment-et rheuma, zsába, ischiás, hátfájás és mindennemű izomfájdalom ellen.

SLOAN'S LINIMENT
Egy üveg ára 75 lel. — megöli a fájdalmat.

Eltemették Klebelsberg Kunó grófot Szeged nagy halottját

Szegedről jelentik: Tegnap este tíz óráig tízezer ember rőtta le kegyeletét Szeged nagy halottja, Klebelsberg Kunó gróf előtt. A templomot este tíz órakor lezárták s csak az imádkozó apácák maradtak az éjszakai órákban a koporsó mellett. Reggel öt órakor nyitották ki újból a templomot és a zarándoklat azóta reggel kilenc óráig tartott. Kilenc órakor újból lezárták az ajtókat és megkezdődött a gyülekezés a nagy temetésre. Ötezer főnyi közönség foglalt helyet a templomban. A délelőtt folyamán érkezett meg Budapestről a temetésre dr. Lázár Andor igazságügyminiszter, dr. Gál László miniszteri tanácsos társaságában. Velük együtt érkezett Petri Pál kultuszminiszteriumi államtitkár, a kultuszminiszterium egész főtisztviselőkarával, Mayer János volt földművelésügyi miniszter, Kéthly Anna, Szeged szociáldemokrata képviselője, valamint számos előkelőség. A temetésen ott voltak a szegedi felekezetek papjai, Gyurgyevics görög keleti szerb lelkész, Bakó László református lelkész, Egyed Aladár ág. evangélikus lelkész, Löw Emánuel főrabbi, akik külön helyet kaptak.

Negyed tizenegy órakor jött át a püspöki palotából a székesegyházba a gyászoló család és elfoglalta a számára fenntartott helyet. Fél tizenegy órakor a cserkészek és diszsiszkos rendőrök sorfala között vonult be a templomba a papság hosszú sora után Glattfelder Gyula dr. csanádi megyés püspök. A temetési szertartás háromnegyed tizenegy órakor rekviemmel kezdődött, amelyet Glattfelder Gyula dr. megyéspüspök celebrált nagy segédlettel. A Libera után a koporsót a templom előtt felállított ravatalra helyezték s azután megkezdődött a gyászünnepegy. A kormány nevében Lázár Andor dr. igazságügyminiszter vett búcsút a halottól.

— Az örökkévalóságnak éltél — mondotta — s lelked kincseinek drágaköveivel rakd ki ennek a nemzetnek a számára az örökkévalóság felé vezető utat. Most, amikor megtérsz ide, hazajössz és ha itt marad is földi porhüvelyed, lelked ebben az országban szerte-széjjel száll, hogy hirdesse, miként kell a magyar nemzetért dolgozni.

Utána Somogyi Szilveszter, Szeged polgármestere, majd pedig Schmidt Henrik, a szegedi egyetem rektora mondott búcsuztatót. Csengery János dr. a Magyar Tudományos Akadémia, Széchenyi Károly gróf az Alföldi Bizottság, Dománovszky Sándor a Magyar Történelmi Társulat, míg Winkler Elemér dr. a Nagyszeged-párt nevében búcsuztatta el Klebelsberg Kunó grófot. Ezután harangzugás közben levitték a koporsót a templom kriptájába, amelynek Várhelyi József és Bezdán József prelátsók után Klebelsberg Kunó gróf a harmadik lakója.

Világhírű istentagadókból — Ezerszámra áttérő orosz arisztokraták vallásos apostolok

MUSSOLINI, PAPINI, BENSON, CHESTERTON visszatérése a katolikus egyházba — Hitellen nagy festő művészből bencés barát — Erdélyi főpapok a pápa környezetében — MONAY FERENC dr. volt aradi rendfőnök nyilatkozata az Aradi Közlönynek.

Irta: **BOLGAR LAJOS.**

Rövid idő óta Aradon tartózkodik e város rokonszenves régi barátja, dr. Monay Ferenc egykori minorita rendfőnök, aki már több éve Rómában él, ahol Tavaní Domonkosnak, az egész világot behálózó minoritarend generálisának asszisztense és a latin ritusu kongregációban konzultori állást is tölt be, de egyben a római egyházmegyei hatóságoknál szentszéki bíró is, tehát magas pozíciójában igen fontos egyházi szerepet tölt be. Kivüle még két magyar előkelő funkcionárius működik a vatikáni hivatalokban: az egyik Balán balázsfalvai görög katolikus kanonok, (nem áll rokonságban a szebeni érsekkel), aki a keleti egyházak kodexének előkészítését végző bizottságban a román ritusu gör. kat. egyházakat képviseli. Ugyancsak a keleti, kongregációkban mint konzultor működik a dunántúli származású dr. Luttov Ferenc egyházi tanácsos is.

A végtelenül rokonszenves, finomlelkű, klasszikusan képzett Monay dr. most hivatalos látogatást tett az erdélyi minorita rendházakban és körutjáról a napokban tért vissza Aradra, ahonnan rövid idő múlva újból Rómába utazik, ahol vatikáni állásaiban ismét megkezdte működését. Dr. Monaynál, mint régi ismerősnél látogatást tettem és ő a következő nagy figyelmet érdemlő adatokat bocsátotta az Aradi Közlöny rendelkezésére azokról a világhírű művészekről, államférfiakról, írókról, tudósokról, akik több évig istentagadók voltak, de tévedésüket lassankint belátva, szakítottak az ateista eszmékkel és újból visszatértek az egész emberiséget átfogó istenség szent gondolatahoz, s a krisztusi szeretethez.

A felsorolt nevezetességek között első helyen említendő meg Mussolini,

aki a mai világ legjelentékenyebb egyénisége közé tartozik, mert az olasz diktátor. Itáliát nagy és igen erős állammá fejlesztette.

Mint ismeretes — beszélt Monay dr. — Mussolini is ateista volt, aki olaszországi papi intézetben nyerte kiképezését és román kat. tanítóképzésében kapott oklevelet, de hamarosan balfelé sodródott és a háború előtt a szociáldemokrata mozgalmakban vezetés szerepet vállalt. Mussolini a katolikus hitől is eltávolodott és az ateisták őt is ünnepelték. Emiatt a háború előtt Olaszországból kiutasították. A mai nagy államférfi végigküzdötte a háborút és ez idő alatt ébredt fel benne a haza, a szülőföld iránti szeretet és a fajához való ragaszkodás magasztos érzése. Történelmi és bölcséleti tanulmányai folyton közelebb vitték őt a katolikus vallás szeretetéhez és az egyháznak óriási szolgálatokat tett nemcsak azzal, hogy hazája és a szentszék közötti sok évtizedes viszályt a laterani békével kicgyenlítette, de azzal is, hogy erőteljes egyéniségével a vallás megbecsülésére és gyakorlására állandóan példát ad.

Futurista íróból Krisztus-rajongó

Nagy egyéniség a Florencben élő Papini is, aki fiatalabb korában az ultramodern bölcsészeti irányzatnak volt a híve, amelyről „La filosofia moderna” című futurista szellemű művében tett hitvallást. 1908. év táján „Anti-krisztus” című könyvében élte ki magát szélsőséges művészetében. Ettől fogva fokozatosan közeledett a keresztény gondolat felé és Krisztushoz való megtérését „La stoeie di Cristo”

A Messenger Boy Vállalat

Üzv. Simon Lajosné elhalálózása
dacoára, tovább működik. — Elvál-
lal mindennemű megbízást. 3546

(Krisztus élete) című művében dokumentálta. Ez a világhírű munka Itáliában husz kiadást ért el, ami kétszáz ezer példánynak felel meg. Most jelent meg magyar nyelven a hatodik kiadás. Tudvalevőleg lefordították a világ összes kultúrnyelveire és ez a könyv többmillió példányban terjesztte a vallásos érzést.

— Papini egyébként folyton ezen az úton halad, amit most megjelent „Szent Ágoston életrajza” című nagy hírű könyve is dokumentál.

Aki könyveket irt a barátai ellen

A megtért nagy szépirodalmi írók között első helyen áll Chesterton, aki kedves paradoxonjaival telített regényeivel szerzett magának rendkívüli népszerűséget. Wells, Shaw és Wilde Oszkár istentagadó világához tartozott, de 1906. körül elbarátai ellen fordult és „Éretnekek” (Heretikusok) című művében szemrehányással illette őket azért, mert eltérítették őt az istenség tiszteltétől. Az ateista írókat támadva kimutatta, hogy isteni hit nélkül haladás nem létezik. Egykori barátai természetesen könyvekben igyekeztek cáfolni állításait.

Az angol hercegprimás fia a családjá ellen fordult

Benson író utopisztikus regényeivel tette nevét világhírűvé és a háború után magyarrá is lefordították „A világ ura” című művét, amelyet most is sokezeren olvasnak. Benson a legrégebb és legelőkelőbb családból származik. Anglia hercegprimásának a fia, aki családi összeköttetéseivel igen nagy pozíciót szerezhett volna, Ifjú korában az Itin-kollegiumban az ősrégi angol családok fiaival együtt végezte tanulmányait. Kezdetben regényeket írt, nagy sikereket ért el és tekintélyre tett szert. Ezután hirtelen áttért a vallástörténelmi témákra és nagy hírű trilogiájában feldolgozta Anglia választásának történetét. E műve miatt szakítani kellett családjával és bucsut véve fényesnek ígérkező jövőjétől. Anglia lordprimásának fia a római katolikus hitre tért át és pappá szentelték. Az anglikán egyházban, sőt talán az egész világon hasonló nagy esemény nem fordult elő. Benson, aki most halt meg, sok regényt és történelmi munkát hagyott maga után.

Szintén írónak számít a nagy krisztus-tagadónak, Renan világhírű francia írónak unokája is, aki a francia hadseregnek főtisztje volt. „A százados megtérése” című kedves művében vallomást tett Jézus istenségéről, ellentétben a nagyapjával, Renannal, aki Jézus nagyságát tagadta. Renan unokája a harcúterre esett el.

Szintén érdekes egyéniség volt Görrer német történetíró, aki a tübingai protestáns egyetemen protestáns lelkésznek készült, de papi állást sohasem fogadott el, mert a lelkész-kedésben vetett hitét elveszítette. A papi állás helyett a württembergi királyi levéltárban működött, amelynek később igazgatója lett és mélyreható történelmi kutatásokat végzett oly irányban, hogy az isten tényleg beleavatkozott-e az emberiség fejlődésének menetébe. Tanulmányai alapján megállapította, hogy Krisztus történelmi személy volt. A protestáns lelkésznek készült német történetíró azután áttért a római katolikus hitre és VII. Gergely pápa koráról hét kötetes nagy munkát írt, amelyet tudományos körökben most is állandóan olvasnak.

Pásztor Lajost a középkori pápai bűnök térítették meg

Másik nagy német történész Pásztor Lajos, akit szintén tanulmányai vezettek a katolicizmushoz. Az ausztriai születésű Pásztor az osztrák császárság bukása után Ausztriának

Bucurestibe költözöm!

Még 1 hónapig

alkalma van olcsón vásárolni,
siessen, használja ki.

M. FISCHER

üveg- és porcellán nagyáruház
ARAD, Fehér Kereszt-épület.

Modern, olcsó ajándéktár-
gyak. Képkerekezés féláron.

de Chesterton újabb műveiben mindig megvédte a kereszténység igazát. Az anglikán egyházhoz tartozott író figyelmet fordított, hogy műveiben a katolicizmus felé hajlik, amire ő levonta a konzekvenciát és áttért a római katolikus vallásra. Ugyanekkor megírta Szent Ferencről szóló híres tanulmányát a Ferenc-ünnepségek alkalmából.

vatikáni követe gyanánt szerepelt és rövid idővel ezelőtt, mint az innsbrucki egyetem tanára, nyolcvan éves korában hunyt el. Az egyházhoz való megtérésének érdekes története van. Fia tanár korában a középkori pápaság történetét tanulmányozta, és erről husz kötetes munkát írt, amelynek utolsó kötete most jelent meg. Pásztor is úgy járt, mint Boccaccionak híres zsidója, aki akkor lett keresztény, amikor a római udvar bűneit látta. A most elhunyt Pásztor is a sokat hánytorgatott középkori pápai bűnök tanulmányozása közben jutott annak felismerésére, hogy isteni lehet az az alkotás, amelyet az emberi bűnök sem tudnak megdönteni.

A hitetlenségtől — a kolostorig.

Az érdekes és nagy hírű megtért köztartozik Verkade, a modern hollandi festészet legkiválóbb művelője is, aki teljesen hitetlen családból származott Amszterdamban. Családja annyira belesüllyedt az ateiizmusból, hogy az újszülötteket már nem is keresztelték meg és természetesen ő is teljesen vallástalanul nőtt fel. Amszterdamból Párisba költözött, ahol műtermet rendezett be és természetesen a legmodernebb festészeti iránynak hódolt. Párisból Bretaniba ment, ahol csodálattal szemlélte a katolikus templomot, mert ez alkalommal látott legelőször templomot belülről. Innen Florenche, majd Rómába költözött, ahol végtelenül meihatották a klasszikus egyházi művészet halhatatlan remekművei. Verkade ekkor annyira belemerült a vallási áhitatba, hogy a Florenc melletti Fiezoledban hónapokat töltött kolostori magányban és ott teljesen átadta lelkét a vallásos irányu festészetnek. Itt érelődött meg benne, hogy mitsem törődve családjá el-lenzésével, katolikká válik, ami megkeresztelése után meg is történt. Ezután a bironi bencések közé lépett és most is ott festi világhírűvé vált gyönyörű Krisztus-képeit. Két évvel ezelőtt könyvet írt lelki átalakulásának történetéről és ezt a művészi értékű munkát még mindig hitetlenül élő testvérének ajánlotta.

Monay Ferenc dr. végül azt közölte, hogy Rómában most orosz kolóniát szerveztek, amelynek kollegiumában az orosz régi történelmi híres családok sarjai római katolikus hitre térnek át. Az oroszok tudvalevőleg mind ortodoxok voltak és a kommunizmus elől tömegesen odamenekülő öbítiek egymásután katolikusokká válnak.

Meghalt Bokor Alajos

Az aradi kereskedelmi élet gyásza

Aradváros köztisztviselőiben és általános szeretetben álló tagja költözött el ma az élők sorából: Bokor Alajos hosszú szenvedés után tegnap délután 73 éves korában elhunyt. Nagyon sokan ismerték és szerették Bokor Alajost, aki fáradhatatlan munkásságával, amelyet a város kereskedelmi életének fejlesztése érdekében hosszú évtizedeken keresztül folytatott, felejtethetetlen érdemeket szerzett magának. Husz esztendőn keresztül lelkes vezetője volt az aradi Neuman Testvérek-cég városi irodájának, majd a Weisz Mór és Fiai cukorkagyár irodafőnöke lett, amely pozícióba a cég akkori főnöke, Weisz Sándor hívta meg. A Weisz-cégnél agilis, értékes munkálkodást fejtett ki egészen a cég megszűnéséig.

Bokor Alajos a város közéletének soha, egy percre sem nyugvó, önzetlenül dolgozó vezetői közé tartozott. 1911-ben indította meg azt a nagyszabású mozgalmat, amely egy női kereskedelmi iskola létesítését célozta Aradon. Végigjárta a szülőket és számtalan aláírást szerzett s ezzel meggyőzte végre a város vezetőségét is, hogy Aradon mulhatatlanul szükség van női kereskedelmi iskolára, hogy a kereskedelmi élet terén képzett női munkások működjének. A felsőkereskedelmi iskolát fel is állították és ma is működik.

Az elhunyt hervadhatatlan érdemeket szerzett azzal, hogy a teljesen szervezetlen magántisztviselőket öntudatra ébresztette és egy szervezetbe tömörítette, amely még ma is létezik. A Magántisztviselők Egyesületének megalakítása és beszerzése tisztán Bokor Alajos érdeme. Az egyesületnek tíz évig elnöke volt az elhunyt s ezen működése alatt önzetlenül nagy munkát tett a magántisztviselő anyagi jólété érdekében. Az egyesület főként az állásközvetítéssel terén ért el eredményeket és Bokor Alajos egész sereg fiatalembert juttatott annakidején álláshoz, akik még ma is Aradon, Budapesten és másutt vezető pozíciókat töltenek be a kereskedelmi életben.

A város társadalmának őszinte részvéte kíséri utolsó útjára Bokor Alajost. Temetése 16-án, vasárnap délután fél 5 órakor lesz az aradi izraelita temető halottasházából. Özvegye, szül. Bildhauer Gizella, gyermekei: Bokor Mária tanárnő, dr. Schweitzer Józsefné, szül. Bokor Annie, Bokor Gábor, Bokor Ernő és Solymos Géziáné, szül. Bokor Izabella, testvérei, unokái, valamint kiterjedt rokoni és baráti köre gyászolja.

Rablógyilkosságot akadályozott meg

Egy fiatalember meg akart gyilkolni és kirabolni egy dús gazdag magánzót — Egy tizenhat esztendősi fiú leplezte le a készülő tettet

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség vakmerő rablógyilkossági kísérletet akadályozott meg. Tegnap délután és ma reggel is megjelent a főkapitányságon egy 16 esztendősi gyermek, aki elmondta, hogy tegnap, amikor a József-uccai munkásközvetítőnél állott, egy fiatalember szólította meg és megkérdezte, hogy akar-e keresni. Igenlő válasza után a fiatalember beavatta terveibe és elmondta, hogy rablást kell elkövetniük, de ehhez borotvát is kell szerelniük. Megkérdezte a fiút, lenne-e kedve a tett elkövetésére. A fiú ismét igenlő választ adott, de értesítette a rendőrséget.

Ma reggelre tüzte ki a tett végrehajtását az ismeretlen, aki a kőbányai vámnál adott találkozózt a gyermeknek. Titokban három de-

tektív is kísérte a fiút, hogy ellenőrizhesse állításait. A rejtélyes fiatalember meg is jelent a vámnál és közölte, hogy Czinege János dús gazdag magánzót kellene kirabolniuk. A fiú, mielőtt elindultak, közölte a fiatalemberrel, hogy nem tudott borotvát szerezni, amire a rejtélyes ifjú elküldte egy borbélyhoz. Itt azonban nem tudott borotvát kapni és rövid tanakodás után enélkül indultak el Czinegékhez. A fiatalember ugrásra készen lépett be Czinegéhez, de ekkor előléptek a detektívek, akik megbilincseltek a vakmerő ifjút. Kiderült, hogy Lechner Ferenc, husz esztendősi állástalan címfestő, letartóztatták. Bevallotta, hogy az ötletet a tett elkövetésére az alvilágból szerezte, ott tudta meg, hogy a hatvan esztendősi agglegény Czinegénél könnyűszerrel pénzhez juthatnának.

SZABÓ ALBERT

üveg- és porcellán nagyáruháza

ezen a héten megrendezi szenzácós

ROSENTHAL-hetét,

lehetővé téve mindenkinek, még a legszerényebb középosztálynak is, hogy ezen finom márkájú porcellánt a gyárral történt megállapodás folytán, a következő propaganda áron szerezhesse be, kizárólag

• héten:

Etkező készlet komplett	Lej 1.800.—
Teás készlet komplett	„ 600.—
Feketekávés készlet komplett	„ 350.—
Tésztás készlet 6 szem.	„ 155.—
1 pár tea csésze	„ 35.—
1 pár feketekávés csésze	„ 24.—

sok száz hamutartó drb-kint 15 lejtől,
sok száz virágváza, drb-kint 25 lejtől,
sok száz cukorka és puderdoboz drb-kint 50 lejtől

↳ **Tekintse meg kirakatainkat!** ↪

Elvi háborúság a négy nagyhatalom között

A német jegyzék összekuszálta a leszerelés problémáját -- Hol tartják meg a konferenciát? -- Francia és angol álláspont

Párisból jelentik: A leszerelés problémájának a német jegyzék által összekuszált kérdése a francia sajtóban sok találgatásra, de idegességre is ad okot. Az Excelsior nem hiszi, hogy Németország a birodalmi választások előtt bármilyen koncesszióra hajlandó lenne.

Londoni jelentés szerint a kormány tagjai között tovább folynak a tárgyalások a németek által Genf ellen emelt kifogások ügyében. Valószínűnek tartják, hogy a négyhatalmi konferencia tanácskozásának színhelyét mégis Hágába vagy

Lausanne-ba fognak át tenni.

Általában nagy a tanácsalanság abban a tekintetben, hogy milyen lépéseket lehetne tenni a négy nagyhatalom értekezletének sikere érdekében. Kizártnak tartják, hogy a francia miniszterelnök megelégedjék azzal a taktikai győzelemmel, amelyet Londonban elért. Nehéz dolog visszavonni Anglia hozzájárulását a genfi tanácskozásokhoz, viszont bizonyosan tudják, hogy Németország nem fog Genf-be menni. Ezért olyan formulát keresnek, amely mellett a tárgyi engedmények Németország számára is kívánatosá tennék a Genf-be való visszatérést.

Rendelet az aradmegyei jegyzők ellenőrzésére

Elbocsájtják azokat, akik nem rendelkeznek megfelelő képesítéssel

Érdekes rendelkezés érkezett az aradmegyei prefekturára a belügyminisztérium közigazgatási ügyosztályától. A távirati rendelet arra utasítja Aradmegye prefektusát, hogy készítsen záros határidőn belül részletes kimutatást Aradmegye területén működő községi és körjegyzők képesítéséről, illetve iskolai végzettségéről és ezt a pontos kimutatást mielőbb terjessze be a belügyminisztériumba. A minisztérium ugyanis szigorúan felül fogja vizsgálni a jegyzők képesítését és akiknek hiányzik a törvény által előírt érettségi bizonyítványa és az ugyancsak előírt jegyzői képesítése, azokat könyörtelenül el fogják bocsájtani illegális úton szerzett állásukból.

Értesítéseink szerint, erre a feltűnő intézkedésre az a tény adott okot az egész ország területén, hogy számos megyében négy elemivel rendelkező képzettségű jegyzők működnek, akik különféle politikai szolgálataikért kapták meg állásukat. Ezek természetesen a legjobbak mellett sem tudják ellátni a jegyzőségek komplikált és felkészültséget igénylő ügykörét.

Ujdonság!

R. C. A. amerikai Rádió

Typ. R. 4. = 6+1 csöves

SUPERHETERODYN dinamikus hangszóróval

Lej 11.500 Vezérképviselő: WEISZ & Co ARAD, Str. EMINESCU (Deák Ferenc-ucca) 14. szám.

Ujdonság!

HIREK

Irigylésre-méltó ember!

Alig egy nap jár földre Londontól, a Herdák egyik parányi sziklaszigetén, modern Robinzont fedezett fel egy arra vetődött halászgözü. Evtizedek óta él itt egy németalföldi parasztember, aki teljesen kikapcsolódott az emberi társadalomból s aki látogatóinak elmondotta, hogy 1901-ben úgy megundórodott a civilizációtól, emberiségtől, a mai egész modern élettől, hogy kikereste magának ezt a kis szigetet s azóta itt él.

A Robinzon, aki nem hajlandó megmondani a nevét, már teljesen elvesztette a régi fogalmakat, harminc éve nem volt kezében pénz, de nem is voltak pénzgondjai. Kis szántóföldjén munkálkodik, birkákat tenyész, a gyapjából készíti a ruhát, néha pedig halászsáttal teszi változatossá életét és étrendjét. Egyetlen olvasmánya egy Biblia, amelyből naponta olvas néhány oldalát primitív kunyhójában. Amikor azt ajánlották neki, hogy ingyen is elviszik Londonba, a Robinzon felkapott egy ást és kijelentette, hogy széthasítja a koponyáját annak, aki őt meglegedett magányából vissza akarja vinni az emberek közé. Ezután elmondotta még, hogy annak idején minden vagyonát pénzre tette, vásárolt egy kisebb vitorlást, azt tele rakta szükséges holmikkal és néhány állattal és amikor elfoglalta a szigetet és úgy találta, hogy ott boldog lesz élete végéig, nehogy vízszesze csalja valami az emberek közé, a vitorlást elsüllyesztette.

Az angol sajtó az érdekes tudósítást előkelő helyen, a politikai intervjúk és a pénzpoltikai ismertetések között közli. S az olvasó, aki meglepetésszerűen rábukkan a Robinzon-cikk óázisára a fejet-szívet-fájdító témák között, önkéntelenül is elábrándozik a csendes parányi sziklaszigetről, ahol nincsenek gondok, nincsenek problémák, ahol szabadon, nyugalomban él az ember. Érthető, hogy ást ragadott, amikor erőszakkal akarták elszállítani a nyugalom béke Robinzon-szigetéről...

— IDÓPROGNÓZIS. Változékony, szeles, hűvösebb idő, sok helyütt esővel.

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:
CENTRAL MOZGÓ: JOAN CRAWFORD első németnyelvű beszélőfilmje A KÉPVISELŐ UR BARÁTNOJE. A férfifészerében CLARK GABLE. Metro-Goldwin slágerfilm. Tekintettel, hogy a filmet kedden már Temesváron játszották, holnap utólagra vetítjük.

SELECT MOZGÓ: SVENGALI, a szezon egyik kinagasztó filmeseménye. fészerpekben: JOHN BARRYMORE és MARIAN MARSH.

Fél 12 órai matiné:
CENTRAL: EGY GÖRBE ÉJSZAKA FÉLIX BRESSART-ral.

SELECT: ÖFENSÉGET KIHÁZASITJÁK. José MOJICA és Conchita MONTENEGRO-val. Délután 3 órakor 8 lejjel a SELECT-mozgóban: PINTY ÉS PONTY, MINT BETÖRŐK és CHARLY, A HARCIS KANÁRI.

— A király születésnapja. Holnap, vasárnap. II. Károly király születésnapja alkalmából az ország összes hűfelekezeinek templomaiban hálaadó istentiszteletet tartanak. Az aradi rendőrség ezután is tudatja az érdekeltekkel, hogy épületeiket, valamint üzleteiket fogogózzák fel. Az iskolákban a diákok délelőtti 10 órakor gyűlnek össze és a nap jelentőségének méltatása után tanáraik vezetésével a templomokba vonulnak.

Dr. Pacsi esti rendelése

7-től 8-ig.

— Márkus László hétfőn átvesszi a budapesti Nemzeti Színház igazgatását. Budapestről jelentik: A vallás és közokt. miniszter dr. Heves Sándor, a Nemzeti Színház igazgatóját saját kérésére megrongált egészségi állapotára való tekintettel, 1933. június hó végéig szabadságotja és a színház igazgatói teendőivel Márkus Lászlót, a magy. kir. Operaház főrendezőjét bízta meg. Márkus László a színház igazgatását 1932. október 17-én, hétfőn veszi át.

— Legkellemebb, legideálisabb, legolcsóbb a Mira fogcsem, egy tubus 15 lej. Földes gyógyszerár.

— Mihály nagyvajda Bécsben és Sinaiban. Bécsből jelenté tudósítónk: Mihály nagyvajda, román trónörökös Londonból, illetőleg Párisból jövet egy napot Bécsben töltött katonai nevelőjével. Megnézte a Prátert, autón felment a Koblenzre, maga vezette a kocsi a meredek serpentin-uton, aztán ellátogatott a schönbrunni állatkertbe. Azt mondta a hírlapíróknak, hogy atyja, a király ezzel az utazással akarta őt megjutalmazni, amiért kitűnő osztályzatot kapott a földrajzból. Amit könyvből tanult, azt most megnézte a valóságban, látta Londont, Párisot és most Bécsot. Párisban legjobban érdekelte az autókiallítás. Elutazás előtt a szárnysegéd művészi kivitelű yo-yo-t vásárolt a trónörökösnek, aki a pályaudvaron, miközben a hírlapírókkal beszélt, folyton yo-yo-zott. Mihály nagyvajda ma délután egyébként Sinaiba érkezett.

— Az aradi Mezőgazdasági Kamara a buza vetőmagakció kiszélesítéseképpen most vöröshe-re és lucerna vetőmag-akciót is indított. Ez az akció nemcsak a termés nemesítését, hanem az árak javítását is célozza, amennyiben a Kamara vásárlásai következtében ezeknek a cikkeknek az árai előreláthatólag emelkedést fognak mutatni. A kamara ezenkívül fajkaszakosokat is vásárol fajbarontti tenyésztés számára. Az arra rászorult gazdáknak pedig ezeket a kakasokat olcsó áron tovább adja. Így például rodisslandi kakasokat 100 lejes áron vásárolt és azokat az aradmegyei gazdáknak ötven lejes áron adja tovább. Abban az esetben, ha más megyebeli gazdáknak adják el a kakasokat, akkor felárat számítanak és ezeket az összegeket a tenyésztés céljaira fordítják. Az aradi Mezőgazdasági Kamara egyébként november első felében országos fajbarontfi-kiállítást rendez az Andényi-cég raktárhelyiségében.

Fog a mai viszonyok folytán a legmérsékeltőbb árak mellett készűl

Halmos

fogásznál, Collea Bann-tulaj (Asztalos S. u.) 2.

— Popovici Dávid dr. Aradváros főállatorvosa, ma reggel Aradra érkezett a kolozsvári Pasteur-intézetből, ahol védőoltásokkal látták el. Mint ismeretes, a városi főállatorvos hivatása közben került fertőzés-gyanús állapotba és ezért szükségessé vált kezelése. Popovici Dávid dr. egészségesen esett túl a kezelésen.

Agy és asztalnemű,

paplanokat csak speciális szaküzletben vásároljunk, minőség jó, választék nagy, árak olcsók.

RUTTKAY & BOTYE

menyasszonyi kelengyevállalat.

— Súlyos betegek megmentője az amerikai „Sloan's Liniment“. Kibirhatatlan ízületi gyulladások, zúzódások, kiícamodások fájdalommal azonnal megszűnnek, ha a gyógyszerrel bedörzsölést végzünk. Az emberiség megmentőjeként említik a csodálatos gyógyszernek az Egyesült-Államokban élő felfedezőjét. A legkínzóbb fájdalmak is azonnal megszűnnek, ha néhány csepp „Sloan's Liniment“ gyógyszert használunk. Ma már Romániában is kapható e csodálatos világhírű gyógyszer.

— Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél a természetes „Ferenc József“ keserűviz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja s így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsúlyozzák, hogy a Ferenc József viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Megállapítható-e a vászon minősége első tekintetre? A gyakorlat azt igazolja, hogy még a szakértők is kénytelenek a vásznot beható vizsgálatnak alávetni, hogy annak minőségét pontosan megállapíthassák. Ez tehát legjobban igazolja, hogy a vászonvásárlás bizalom dolga. Nem véletlen tehát, hogy a közönség nagyrészt Ruttkay és Botye vászon-áru üzletéből fedezi szükségletét, mert elismert tény, hogy áruik minőség, tartósság s elegáns kivitel tekintetében, a legkényesebb izlésnek is megfelelnek.

Felhívás sorsjegyet igénylő aradi és vidéki előfizetőinkhez

Tekintettel arra, hogy az állami sorsjáték II-ik osztálya első huzásának napja rohamosan közeledik, rövidesen le kell zárunk a sorsjegyek kiszolgáltatásának határidejét. Azoknak a vidéki előfizetőinknek, akik a mai naptól kezdődőleg postátulványon küldik be a félévi előfizetési díjat, csak úgy van módunkban a díjmentes egynyolcados sorsjegyet biztosítani, ha azokért 17-én és 18-án kiadótulvatalunkban személyesen jelentkeznek.

Azokat a pénzesutalványokat, amelyek október 15-ike után érkeznek be hozzánk, nem áll módunkban honorálni, vagyis ezen előfizetőinknek az idő rövidsége miatt, nem küldhetjük el a sorsjegyet és azt előfizetőink már nem is kapják idejében kézhez.

Helybeli előfizetőinknek, akik félévi előfizetési díjukat lefizetik, e hó 18-ig bezárólag szolgáltatunk ki sorsjegyet.

Azok a vidéki előfizetőink, akik az előirt 6 havi előfizetési díjat ezután szándékoznak lefizetni, csak úgy szereshetik meg az egynyolcados díjmentes sorsjegyüket, ha október 17-én és 18-án személyesen jelentkeznek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, ahol a félévi előfizetési díj lefizetése mellett, utalványt kapnak egy nyolcados sorsjegyre.

Mindazon előfizetőink, akik 18-ka, azaz kedd estig bezárólag nem jelentkeznek kiadóhivatalunkban a sorsjegyutalványaiért, továbbá sorsjegyeik átvétele céljából ugyanezen határidőig az utalványokat nem váltották be, semmi néven nevezendő igényt nem tarthatnak díjmentes sorsjegyre.

3 nap van még csak hátra, mindazok tehát, akik az Aradi Közlöny ajándékát, az egynyolcados sorsjegyet meg akarják kapni, siessenek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába, ahol félévi előfizetési díj lefizetése ellenében, egy egynyolcados díjmentes sorsjegyet kapnak az állami sorsjáték II. osztályának első huzására. Tekintve, hogy egy egynyolcados rendes sorsjegy ára 125 lej, előfizetőink másfél hónapnál több előfizetési díjat kapnak ezzel vissza. Veszélyük van nagy nyereséget nyerni.

— Meghalt Steinberger Ignác. Tekintélyes aradi polgár hunyta le a hajnali órákban örök álomra szemét: meghalt Steinberger Ignác közismert aradi kereskedő. A hetven esztendőit elért, értékes kereskedelmi aktivitással megáldott férfiú az utóbbi időkben betegeskedett, néhány hét előtt szivroham rendítette meg egészségét, amely ma hajnalban ismét előfordult és ez a gyors orvosi beavatkozás ellenére is végzetes volt. Steinberger Ignác mélyen megrendült családja körében elköltözött az élők sorából. Megrendítő tragédia, hogy a sors könyörtelen csapása másfél év alatt már harmadszor sujt le a családtagokra: Tavaly májusban Steinberger Ignác öccse, Salgó Henrik lapvállalati igazgató hunyt el, néhány hónap múltán a most meghalt kereskedő életerős fia, Gyula költözött el az élők sorából, akit ma hajnalban az édesatyja is követett. Halála elsősorban feleségét és két leányát, Erzsit és Rózsit döntötte gyászba, de kívülük kiterjedt aradi, pécskai temesvári és kolozsvári rokonság gyászolja halálát. Strasser Károly pécskai terménykereskedő felesége testvérét, Salgó Pál ismert aradi hírlapíró pedig nagybátyját vesztette el az elhunytban. Steinberger Ignácot vasárnap délután 5 órakor helyezik örök nyugalomra az aradi izraelita sírkertből.

— Őszi divatújodások egy aradi cég kirakataiban. A főtér és a volt Weitzer-ucca sarkán izlésesen rendezett, elegáns kirakat vonja magára a járó-kelők figyelmét: a Serilana lerakat vezetői szezonra kész női ruha és női kabát-osztályt tegujabb szövet, valamint nőruha-kreációit. A cég teljesen felkészült az őszi kampányra, a legujabb mintájú férfi és női szövetek megérkeztek raktárába. A szövetek a temesvári Gyapjuipar Rt. kitűnő gyártmányai, míg a selyemáruk a S. Trebitsch-cég készítményei. A közönség érdekeit tartotta a cég vezetősége szem előtt, amikor az őszi tartják ki szakszerű kiállításban az őszi divat nyitott, az árakat pedig a mai körülményeket szem előtt tartva, a lehető legalacsonyabbakban állapította meg és úgy férfi, mint női szöveteket már 180 lejes ártól kezdve szolgál ki.

Vergilius születése

2002 évvel ezelőtt, október 15-én

Vergilius Maro, a római költőfejedele a Mantus melletti Andesban, K. e. 70-ben született. 2002. kabalisztikusan ható számjegy, cétézerkét évvel ezelőtt, október 15-én láttaneg először a napvilágot a legnagyobb rómáepikus-költő, ezért a mai nap nevezetes dátum a világirodalom történetében. Vergilius előbb politikai pályára készült, azonban hamarosan belátta, hogy külseje nem predestinálta erre a pályára. Első irodalmi kísérlete volt a *Culex* (Szunyog) című satirikus költemén-sorozat, de azután természetének megfelelőbb, komoly irányok felé hajló költészet terére lépett és közreadta örökszép pásztor-dala, amelyektől a pásztoróra kifejezés ered. A földművelésről és állattenyésztésről szakszerű tanulmányt írt *Bucolica* és *Georgicon* címen, természetesen verses formában. Életének főműve, amely halhatatlanná tette nevét, az *Aeneis*, amelyben a Trója lángjaiból megmenekült és új hazát alapító Aeneas bolyongását és hőstetteit tárgyalja s megénekli a római nép ősedetét. P. L.

Ismét fellángolt a harc Mandzsuriában. Toiából jelentik: Felhivatalos jelentések szerint egész Mandzsuriában ismét fellángolt a harc a kínai felkelők és a japánok között. A kínaiak Kar-bit fenyegetik. Pekingi jelentés szerint a központi kormánynak ajánlatot tett két kínai tábornok, aki eddig a felkelők élén harcoltak, hogy hajlandók a fegyverszünetre velük szemben és a jövőben egyesült erővel a japánok és az oroszok ellen kívánnak küzdeni.

A gabonaszesz és borszesz új árai. A szeszmonopol igazgatósága ebben a hónapban állapítja meg a gabonaszesz és borszesz új árát, vagyis azt az árát, amellyel a monopól a gyáraktól a szeszt megvásárolja. A jelenlegi ár érvénye november elsején jár le. Az új ár megállapítására vonatkozó tárgyalások a gyárak és a monopól képviselői között már meg is indultak.

Lassan elnéptelenedik Arad. Aradváros egészségügyi bizottságának legutóbbi ülésén dr. Cucu Vazul városi főorvos jelentést tett Aradváros szeptember havi népesedési statisztikájáról. A főorvos adatai szerint a szeptember havi halálozások is meghaladták a születések számát, amennyiben egész szeptemberben 101 születés és 109 halálozási eset történt. A járványos betegségek helyzetéről beszélni, megállapította, hogy eltekintve néhány szórványos tifusz- és diftéria-esettől, a jelen pillanatban Aradváros területén semmiféle ragályról nem lehet beszélni.

Legújabb bunda fazonokat, valamint rövid spencereket legszebb kivitelben készíti ROSENZVEIG speciális szűcs, Földes-patika, mellett. Prémiezést, átalakítást legolcsóbban vállalok. 3264

Verekedő siklói gazdák. A siklói csendőrség őrszobába vette Cozma György siklói gazdálkodót, aki szóváltásból kifolyólag borotvájával több helyen megsebesítette Popa Moise ugyancsak siklói gazdálkodót. Popa Moise állapotja súlyos, mivel igen sok vért veszített.

Szendrey Mihály kérése a Magyar Párthoz. Szendrey Mihály szinigazgató beadvánnyal fordult az aradi Magyar Párt vezetőségéhez, amelyben arra kérte a párt vezetőségét, támogassák őt a városnál az irányban, hogy a téli színház villany- és fűtési költségeit a város engedje el neki. Az ügygel ma foglalkozott a Magyar Párt vezetősége és úgy döntött, hogy támogatni fogja a szinigazgató kérelmét a városnál.

Badeni levél. Egy olvasónk írja a Bécs melletti Badenből: Három hete vagyok a híres badeni Gutenbrunn-szanatóriumban és újra születtem. Boldog vagyok, hogy újra ide jöttem. Nagyszerű társaság van együtt, a kitűnő orvosok elfeledtetik az emberrel, hogy kurát kell tartani. Ugy érzem magam, mint a régi békekávékban, csak a számlafizetésnél veszem észre, hogy a Gutenbrunn is olcsóbb lett. Aki pihenni akar, az nem mehet máshová, csak a Gutenbrunn-szanatóriumba, Badenbe...

Halálozás. A tragikus végű özvegy Simon Lajosné Roth Szerén temetése vasárnap délután 4 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

Erzékeny veszteség érte dr. Vostinár Ionel aradi középiskolai tanárt, a Moise Nicolar-liceum professzorát és feleségét, akiknek másfél éves kislány, két napi szenvedés után, agyhártyagyulladásban, szombaton reggel hirtelen elhunyt. Temetése vasárnap délután két órakor lesz az Eminescu-uccai 6. szám alatti gyászházából. A gyászszültötte fiatal házaspár iránt élénk részvét nyilatkozik meg.

Dela Lipinszkaja az eszmei szépségek közé tartozik. Homlokáról sugárzik az értelem. Teljesítménye mindenben tökéletes. Táncol, énekel, humorizál, emellett olyan világképet ad, hogy megdöbbenti közönségét. Igazi művészvér pezseg Dela Lipinszkaja ereiben. A hangja úgy rezonál, mint az élet legtökéletesebb orgonája. Minden egyes gesztusával hajszálnyi pontosan festi alá közölnivalóját. Aki csak egyszer is látta, soha életében nem felejté el.

A legnagyobb büne

Biró: Magát már láttam valahol.
Vádolt: Ugy van. En tanítottam énekelni a leányt.

Biró: Micsoda? Öt évi kényszermunkára ítélem.

Uj szer a fogak épségben tartásánál. Alig létezik ember a világon, aki egy teljesen ép, egészséges fogsor birtokában lenne. A legtöbb ember, mint számtalan példa igazolja, hibás, rossz fogakkal rendelkezik s ez a tény részben az elővigyázatlan étkezési mód hátrányos következményeinek tudható be, mint a túl meleg vagy túl hideg ételek élvezetének, másrészt a savtartalmu táplálékok fogyasztásának, de leginkább azon körülmények rovására irandó, hogy az emberek általában a fogak és a szájüreg tisztántartására és gondozására igen kevés figyelmet fordítanak. Különös fontossággal bír a fogak és a szájüreg tisztántartása minden étkezés után s természetesen különösen reggel. A leghibátlanabb fogaknál is érkezések után a fogak között alig észrevehető ételmaradékok rejtőznek el, amelyek a szájüregben a magas hőfok (36 C.) következtében hihetetlen gyorsasággal bomlásnak indulnak, ezen bomlási procedurának terméke a sav, amely végül a fogakat megtámadja és elroncsolja. Teljesen hibátlan, normális fogak kivételül egy email-szerű zománcal vannak burkolva, amely a legnagyobb ellenállással bír ezen bomlási termékekkel szemben. A túlmeleg vagy túlhideg táplálékok behatására azonban ez a zománcfelület megpattan és a szájüregben képződő savak, a szájbaktériumok közreműködésével a fogakat megtámadják és a szükséges fogápolás hiánya miatt a fogakat lassankint tönkre teszik. A tudományos kutatások előrehaladásával a fogak gondozása és jókarban való megőrzése a késői öreg korig, valamint a szájüregnek az ottan rejtőző és fertőző betegségeket is előidéző baktériumoktól való megszabadítása ma már meg van oldva, amennyiben egy olyan kiváló, a modern foghygiene követelményeinek mindenben megfelelő fogápoló szer birtokában vagyunk, amely egyszerű abszolút megőrzi a romlástól a fogakat, másrészt a szájüregben felhalmozódó és betegségeket is előidéző baktériumokat is megsemmisíti és így kettős célt szolgál. Ezt a legújabb és tudományos alapon összeállított fogápoló szert a Földes-gyógyászati vegyészeti laboratóriuma állítja elő s a mai szűkös viszonyoknak megfelelően, MIRA fogcsem név alatt 15 lejes árrban bocsátja forgalomba. Ismerve ezen országos hírnevű, 60 év óta működő gyógyszerészeti laboratóriumi készítményeinek kiválóságát, meg vagyunk róla győződve, hogy ezen újabb kiváló készítménye is el fogja nyerni a fogyasztók ezreinek tetszését, és éppen ezért erre mindenkinek a figyelmét ezúton felhívjuk.

+ Okos nők +

nem osnek kétségbe a menstruáció esetleges kimaradásánál. Segítségét és új életkedvet nyujtanak számukra még a legsúlyosabb esetben is az én 1000-szoresen kipróbált speciális szereim. Garantáltan ártalmatlan. W-né Fr.-ból ezt írja: „Az Ön csodálatos szere már egy óráan belül hatott. Isten után Önnek vagyok a leghálásabb.”
Írjon még ma bizalommal nekem és Ön örökké hálás lesz. Ezek köszönnölevelai bizonyítják a sikert. Fejtűnés nélküli, diszkrét szétküldés. 3-22

C. A. IURS, Berlin W. 57-59
ALVENSLEBENSTRASSE 21.

Szüreti mulatság az aradi Magyar Párthban

Kitűnően sikerült bálnak is beillő szüreti táncmulatságot rendezett ma este a Fehér Kereszt pompásan díszített nagytermében az aradi Magyar Párt ifjusági osztálya. Már a kora esti órákban zsufolóságig megtelt a helyiség és egymásután érkeztek a fiatal leányok színes magyar ruhákban. A fiuk pedig régi magyar viseletben. A szebbnél-szebb ruhák ezer színben tűndököltek. Tíz órakor a zenekar rázendített az első tangóra. A tangót követték a foxtrotok, majd hangulatos csárdás. A csárdást persze már nemcsak a fiatalok táncolták. Apák, anyák gyermekeikkel egy parketten ropták fáradhatatlanul a magyar-táncot. A mulatságon Arad magyarságának színe-java megjelent és mindenki a legkellemesebben érezte magát, mert a rendezőség mindent megtett, hogy az amúgy is jó hangulatot ügyes ötletekkel még csak fokozza.

A jól sikerült mulatság jóvendőknöje V a s a r helyi Janka volt, míg a táncmulatság többi vendőknöi: dr. Széll Lajosné, dr. Párecz Beline, özv. Wittauschek Lajosné és Lászlóné Prohászka Elvira voltak.

Tizenegy óra után bevonult a terem közepére tizenkét táncos-pár és általános figyelem középette egy gyönyörű körmagyart lejtettek el. A tánc után szünni nem akaró tapsvihar tört ki, ugyanúgy a nagyszerű táncot meg kellett ismételn. A táncot B e r c z i Ilonka tanította be és a következő párok táncolták: Muzsai Ila, Pilcz Lajos, Boros Duci, Tövisháti János, Kiszinger Margit, Marian János, Muzsai Sári, Kátyás Lajos, Boros Piri Marksteiner József, Kovács Erzs, Szabó László Alexander Ica, Gudbrod Ferenc, Halnos Margit, Borsi Imre, Meszner Mancsi, Tusz Károly, Cservenka Klári, Boray Gyula, Riegler Mancsi, Kemka Károly, Malits Mancsi és Petöfi Sándor.

A pirkadó hajnal még együtt találta a mulatság résztvevöit a legjobb hangulatban, csak a késő reggeli órákban ért véget ez a nagyszerű szüreti mulatság.

Köszönetnyilvánítás. Igen tisztelt Uraim! Nem tudom Önöknek eléggé meghálálni, hogy a Fogal-tabletták rendszeres használata által meggyőződhettem arról, hogy idült rheumából teljesen kigyógyultam. Megbecsülhetetlen előnye a Fogal-nak más gyógyszerekkel szemben az, hogy egyáltalában nem okoz gyomorzarokat. Rg.-Mures, 1931. december 4. Szántó J.

A Borsszem Jankó friss száma - a legnagyobb szórakozás a mai bus világban. Molnár Jenő remek lapjában felsorakoznak a jobb-nál-jobb közlemények, amelyek politikai, társadalmi- és színházi aktualitásokkal foglalkozik. Eredeti karrikaturák, adomák és tréfák. Szellemes rébuszok. A Borsszem Jankó egyes száma 15 lej.

LÁTOGASSON MEG BENNÜNKET

:: és tekintse meg dusan felszerelt raktárunkat ::

Női kabátszövetek	<i>Serilana</i>	Télikabátszövetek
Női ruhaszövetek		Salymek
Férfiszövetek		Szőnyegok 3496

MINORITA-PALOTA

☎ ☎ Ne mulassza el női kabát- és ruhaosztályunkat meglekinteni! ☎ ☎

Már 3000 lejért készít elegáns öltönyt Huppert és Goda Strada Bariu 13. (Rákóczi- uci)

Csempészárukat biztosító szövetség a román—cseh határon

A román határon társaság alakult, amely biztosítja a csempészek portékáját a fináncok ellen és üzletfeleiknek rendes kötvényeket szolgáltat ki...

Az Aradi Közlöny számára írta: PAÁL JÓB.

Tátraszéplak, 1932. október.
(COPYRIGHT by Paál Jób.)

Amerikában a gangsterek birodalmának, amelynek feje, Al Capone most a fegyházból intézi hatalmas vállalkozásának ügyes-bajos dolgait és szervezi meg csapatait az elkövetkezendő elnökválasztásra, mindenütt meg vannak a maguk összeköttetések és sajnos hova-tovább Európában is be fog következni az az idő, amikor hatóságoknak és rendőrségeknek komolyan kell számolniuk azzal, hogy az amerikai példa itt is ragadós lesz. Istennek hála, nem tartunk még ott, hogy az amerikaihoz hasonló állapotokkal kelljen számolnunk, azonban

az alvilág már nálunk is az amerikaihoz hasonló módon teremti meg a maga szervezeteit.

A különböző kiviteli és behozatali tilalmak, az egyes országok szigorú vámügyi szervezetei a csempészetet a legjövődélmezőbb alvilági üzletté tették, vagyonok vándorolnak egyes országokból a másikba ismeretlen utakon és módon és a csempészeknek ma már nyugodtan mondhatjuk valóságos nemzetközi szervezetük van, olyan, amely központi vezetés alatt áll és amely igen jelentős dividendát fizet a csempészüzletek vállalkozóinak.

Jó üzlet a csempészkereskedelem, legyen a portéka akár valuta, akár pedig olyan áru, aminek behozatalát egyik vagy másik ország szigorú és magas vámokkal igyekezik megakadályozni. A csempészeknek pedig nagy előnyük itt az, hogy büntetlenséget biztosítanak maguknak, mielőtt elhagyják az országuk határait. Egyik ország se bünteti azt, aki árut csempész ki a másik országba — ha csak nem kiviteli tilalom alatt álló áruval van szó — és egyik ország se bünteti azt a csempészt, aki a szomszéd országából bármilyen nagymennyiségű valutát is sibol át hozzá.

Hogy milyen jövedelmező és nagyszerű üzlet a csempészkereskedelem, azt most látam, amikor őszi pihenésemre a Magas Tátrának erre a páratlanul szép helyére, Tátraszéplakra jöttem fel. Bécsből indultam utnak és vasuton tettem meg az utat Poprádielkáiig, hogy onnan aztán a tátrai villanyos karcsu kocsiján jussak el egészen a széplaki sanatóriumba. Pozsony után elegáns ur szállott a fülkémbe, gondosan vasalt, jól szabott ruhá fészült a testén, a mellényének zsebéből aranylánc kandikált ki és gyűrűs szivarra gyujtott rá az étkezőkocsiban. Vonaton az ember hamar ismerkedik és ismeretlen utitársam is közlékeny volt velem szemben. Elmondotta, hogy Kassára utazik, onnan aztán a román határ felé folytatja az utját. Ugy látszik, hogy megnyerhettem a bizalmát, mert Zsolna felé már üzleti titkokat is bizott rám, sőt ajánlatot tett, hogy jövedelmező vállalkozásához társuljak be ezeröttszáz dollárral. Mindenesetre meghallgattam az ajánlatot, amely vakító fáklyával világít be abba a világba, amelyben a csempészek élnek.

Aknaszlatinából kereskedelmi gépont lesz...

Utitársam elmesélte nekem, hogy a román határon hihetetlenül kifejlődött a csempészkereskedelem. Az oka ennek az, hogy a román

Divatszövetek, selyemkülönlegességek és textilárúk nagy választékban.

Crepe de Chinek 88 leitől

Weisz Sándor Segesvári selyemgyár főlerakata: Str. BRATIANU 2-ik szám.

beviteli vámok igen magasak. Különösen textilárúnál. Az a szövet, amely például Csehszlovákiában száz koronába vagy Magyarországon husz pengőbe kerül, odaát százhatvan koronáért, vagy pedig harminckét pengőért cserél gazdát. Ugyanilyen az arány selyemnél, cukornál, gyufánál, cipőnél, kalapnál, frankkávénál, és ezer más portékánál is. A csempészet tehát jó üzlet és ennek köszönheti az egykor jelentéktelen Aknaszlatina, hogy

az idők során valóságos kereskedelmi géponttá fejlődött.

A csempészkereskedelem központja ugyanis itt van. Aknaszlatinát keskeny hid választja el csak Mármaroszigetről, amely a Tisza tulsó oldalán, már Romániában fekszik.

A falu, voltaképpen két részből áll: fenn a hegyen, egymásnak dülő kis viskóban laknak a bányamunkások, lent a völgyben terül el maga a kis falu, fából összerótt cüledező házaival. Ezek a házak azonban most nagy értéket reprezentálnak: alacsony szobáikban mindenfelől jött kereskedők helyezik el a portékáikat és Aknaszlatinán, mindent a világon lehet kapni: finom szövetet és selymet éppenugy, mint szőrmét, parfümöt, kölni vizet, cipőtalpat, cukrot, vagy gyufát.

Hogyan bonyolítják le a csempészforgalmat?

És jönnek a kereskedők, alkalmi árusok, spekulánsok Mármaroszigetről, Nagyszőlősről, Husztról, Csernovicból, Bukarestből és Románia minden részéből. Elmennek az üzletekbe, kiválasztják a portékát. Előleget adnak és megadják azt a mármaroszigeti címet, ahova a portékát haza kell szállítani. Információval is szolgálnak: megneveznek olyan, az eladó előtt ismert mármaroszigeti embert, akihez az eladónak bizalma van.

Reggelre aztán odahaza van a portéka

Hogyan, miként... erről informátorom nem adott ugyan bővebb információt, de sejtetni engedte, hogy a szervezet nagyszerű mechanizmussal dolgozik. Meglepetés nem érhet senkit.

Szörmebundit

legelőcsöbben és a legszebet a megbízhatóságáról közisíert

BRUCK szücsnél vegén Budapest, Vilmos császár-ut 54sz.

Erre külön szervezet alakult, ez végzi az szállítást. Ez a szervezet: a csempészek szervezete valóságos gyűjtő-állomást tart fenn Aknaszlatinán, erre a gyűjtőállomásra szállítják a eladók a portékát, mindenkor rendes szárával, mert a vevő a számlázott összeg tiz százalékát fizeti szállítási díj címén.

Biztosító a fináncok ellen

Itt kapcsolódik be aztán az üzletbe a „biztosító-társaság.” Erről ezt mesélte nekem informátorom:

— Mi a számlaösszeg három percatját kapjuk biztosítási díj címén, de ezt az összeget nem a vevő, hanem a „szállító” fizeti. Rendes kötvényt állítunk ki, ez a kötvény huszonegy óráig marad érvényben, ha a szállításhuszonnegy óra alatt nem történik meg, a kérelvél érvényét veszti. A számla összegét a vevőnél mi inkasszáljuk, ezért viszont az eladótól kapunk két százalék jutalékot. Összesen öt percentet keresünk, a vevő megterhelése nélkül. Az öt százalékból két percent megy „sejtőtársaink” jutalmazására, fél percentet tesz ki a rezszi, bevételünk fele tehát tisztán megmarad.

Eddig egyetlen egyszer fordult elő, hogy baj történt, de ekkor is harmadnapra „visszakerült” a portéka. Ha kedve van társulni az üzlethez, jöjjön el Aknaszlatinára, ott a helyszínen tanulmányozhatja uraságod a helyzetet, őszintén megmondom, azért van szükségem társra, mert az üzletet bővíteni szeretném és ehhez van szükség a forgótökére.

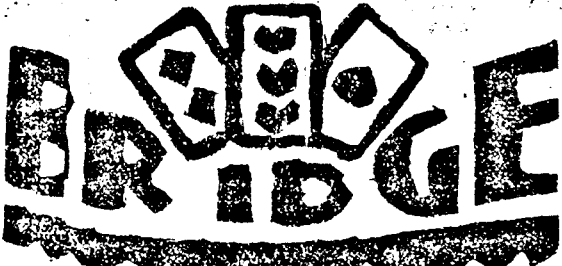
Poprádon elváltunk egymástól, én megígértem, hogy gondolkodom az ajánlat felett és visszatérek rá. Ezuton kérek elnézést kedves utitársamtól, hogy nem jelentkeztem Aknaszlatinán. Nincsen nagy kedvem az üzlethez... De talán akad valaki, akinek megtetszik a dolog és jelentkezni fog. Pontos címet ugyan nem tudok adni, de azt hiszem, hogy az érdeklődőnek Aknaszlatinán vagy Mármaroszigeten mindenki megmondhatja, hogy hol van az „Első biztosítóintézet fináncok ellen m. sz.” hivatalos helyisége...

Főnyereményt nyerhet, ha előfizet az

ARADI KÖZLÖNY-RE

Minden régi és új előfizetőnk, aki 6 hónapi előfizetési díját a mai naptól október 18-ig egyösszegben kifizeti, ingyen kap egy nyolcad SORSJEGYET az állami osztálysorsjáték legközelebbi játékának első osztályára.

Még 3 napig!

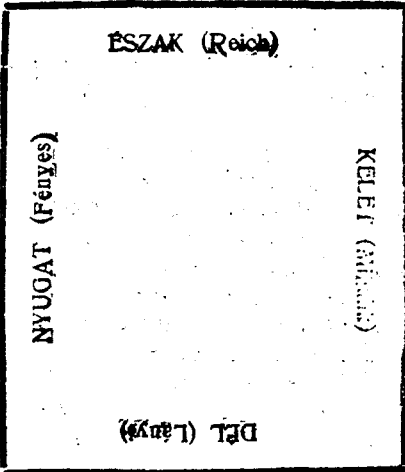
Rovatvezető: MIHALIK GYULA.

1. számú játszma.

Játszották az „Aradi Közlöny” által rendezett 1932. évi bajnoksági versenyen.

P: 9, 3, Kő: 9, 8, 5, Ka: 10, 6, 7, T: A, K, D, 5.

P: K, 8, 4, Kő: K, D, 7, 6, 3, 2, Ka: D, 9, 3, T: 8.

P: A, D, B, 2, Kő: A, 4, Ka: A, K, 5, 2, T: 7, 4, 3.

P: K, 8, 4, Kő: K, D, 7, 6, 3, 2, Ka: D, 9, 3, T: 8.

T: 10, 7, 5, Kő: B, 10, Ka: B, 8, 4, T: B, 10, 9, 6, 2.

Észak-Dél bellben. Dél oszt és a licit a következőképp folyik le:

DEL:	Pasz.	Pasz.	Pasz.	Pasz.
NYUGAT:	3 pikkli	4 káró.	6 kör.	
ÉSZAK:	Pasz.	Pasz.	Pasz.	
KELET:	8 kör.	5 pikkli	Pasz.	

Nyugat-Kelet a kontraktot természetesen megcsinálta. A játszma a force-indítás miatt bir tanulságos értékkel. Culbertson ugyanis 4 1/2 onörütéssel csak akkor indit force-al, ha két hosszú és egy blank, vagy siken szín van a kézben. Egyébként normális elosztású lappal 5, sőt 5 1/2 onörütés az általa megkívánt minimum. Sok teoretikus véleménye szerint furcsa elosztású lapokkal már 4 onörütéssel is lehet force-ot adni, viszont a partner „negatív” szanzadut csak akkor mondjon reá, ha lapjában legalább egy onörütés van. Egyébként passzoljon.

A 6 kört a fenti lapokkal ezenkívül csak a dr. Falusné—Reismann-pár licitálta ki, aminek oka főleg az, hogy Nyugat a legtöbb esetben egy trickkel indított, Kelet pedig a maga 1 1/2 onörütésnél alig valamivel erősebb lapjával szemre nem gondolhatott, legfeljebb mansra. Ennek kilicitálása viszont nem állott érdekében, mert Kelet-Nyugat nem volt bellben és a mansért ugy sem irhatott volna. Érdekes, hogy a 4 káróra Kelet 5 pickes válasza okvetlenül szükséges, mert már láhatta, hogy szemre van a lapban, hiszen Nyugatnak a bemondott színeken kívül vagy treff- vagy körása van. Viszont 4 pickre Nyugat passzolni fog, mert 3 kis treffe van és arról partnerétől nem hallott semmit. A dr. Falusné—Reismann-pár különben e játszmában a legtöbb pontot érte el, mert kontraktjukat megkontrázták és rekontrázva megcsinálták.

SZÖVETSÉGI HIREK. A Bridge Szövetség f. hó 17-ikén, hétfőn tartja első hivatalos szövetségi estjét a „Lloyd”-társulat emeleti helyiségében. E termet a „Lloyd”-társulat a legnagyobb előzékenységgel bocsájtotta a szövetség rendelkezésére, kizárólag szövetségi tagok részére, úgy hogy senki sem fogja magát ott vendégnek érezni. Emellett a szövetség vezetőse ki tudta eszközölni, hogy a kártyapénz a szövetségi tagok részére leszállitassék. Szömörkényi Rezső, a kiváló teoretikus, előadást fog tartani a „Culbertson elméletéről általában”, ami nagy érdeklődésre tarthat számot. Előzőleg választmányi ülés lesz, amelynek tárgya az eddig beiratkozott tagok felvétele. Kérjük a t. választmányi tagokat, hogy e célból pont 9

SPORT KÖZLÖNY

Tizennyolc mérkőzés alkotja a vasárnap programját Nagy küzdelmek az elsőosztályu bajnokságban — Teljes üzem a második kategóriában — Vasárnap délelőtt az AMTE játszik az AAC-al

Legutóbbi lapszámunkban részletesen beszámoltunk a futballsport vasárnapi nagyüzeméről, most a mérkőzéseket vezető bírók delegálását ismertetjük.

Az AAC-pályán délelőtt 11 órai kezdettel érdekesnek ígérkező mérkőzést játszik a Nemzeti Bajnokságban résztvevő AMTE a sárga-fehérek együttesével. Az AMTE nagyon ambiciónálja a játékot, mert a vasárnapi balsiker után tanubizonyosságot akar tenni arról, hogy a vasárnapi debaki csak muló indiszpozíció volt. Az AMTE nemcsak hogy győzni akar, hanem nagy eredményt kíván elérni — legalább is a játékosok ezt hangoztatják. Az AAC nagyon erős együttesel áll ki az AMTE ellen és a számukra presztizskérdésből oly fontos mérkőzésen győzelmet akarnak elérni. Az előrelátható heves küzdelemre a BT Kalnár Tibort delegálta, míg negédbirái Ujj és Ciorogartu lesznek.

Az elsőosztályu bajnokságban mind a nyolc csapat sorompóba lép. A Gloria-pályán a Tricolor ütközik meg a Hakoah-al. A helyezésre való tekintettel fontos összecsapás bírúja Vulpe lesz, míg a határbírók Huszti és Szabó lesznek. Utána kerül sor az ATE és az Olimpia-PTT közötti mérkőzésre. Ez a mérkőzés nagyon sokat számít, az ATE meg akarja őrizni előkelő helyét és az őszi fordulóban csak az Olimpia-PTT nehéz, még hozzá nagyon nehéz ellenfél. Ezt a meccset Darázs vezeti Schneider és Braun határbírók segédlete mellett.

Az AAC-pályán szintén két összecsapás játszódik le. Az Unirea és a Transylvania közötti mérkőzés nagyon érdekesnek és főleg izgalmasnak ígérkezik. A két fiatal és törekvő elsőosztályu együttes mindent el fog követni a győzelem érdekében és a régi rivalizálás is már élvezetessé fogja tenni az erőpróbat. A mérkőzés bírúja Burdan, határbírók: Oprita és Vidák. Utána az AAC mérkőzik a Soimivel. A gáji együttes nagy igyekezettel készülődött és a csütörtöki tréning alapján megítélve nehéz ellenfele lesz az atléták csapatának. Az AAC a győzelem tudatában megy a küzdelembe, tény az, hogy ezért a két pontért nagyon nehéz küzdelmet kell folytatnia. A mérkőzésen Oravetz fog bíraskodni, míg segitőtársai Gábor és Barta lesznek.

A II. osztályban is teljes az üzem. A második a következő: A Vulturul-pályán: Viktoria—Titanus, bírú Hohn, határbíró Pigi. Vulturul—Virtutea, bírú Pálffy, határbíró: Vecsernyés. Juventus-pálya: Juventus—RAC, bírú Pfeiffer, határbíró Ardelean. Banatul-pálya: Banatul—AVMSE, bírú Fock, segédbíró: Mágori. Kürtösön: Egyetértés—Frontiera, bírú Macean. Érdekesség tekintetében előtérben a Vulturul és a Virtutea közötti találkozó áll, a mérkőzés favoritja a Vulturul. De ugyancsak érdeklődésre tarthat számot a küssentmiklósi Banatul és a vendégipari munkások egvüttesének harca. Az eredmény közel fog járni a döntetlenhez, míg a harmadik fontos mérkőzésnek a Kürtösön lebonyolításra kerülő Frontiera—Egyetértés-találkozónak valószínű győztese a Mosóczy-telepi együttes.

Az ifjúsági bajnokságban a következő

órára megjelenni sziveskedjenek, nehogy az esti program emiatt késedelmet szenvedjen.

A szövetség ügyvezető-igazgatósága jelenleg annak a tervnek kivételével foglalkozik, hogy minden tagnak ingyenes-bridge-folyóiratot juttasson. A szövetség, máris mintegy 150 tagot számlál és naponta számos új tag lép be. Aki belépni óhajt, ebbeli szándékát jelentse be vagy az ügyvezető-igazgatóság valamelyik tagjának, vagy a főtítkárnak (Mihalik Gyula, Aradi Általános Takarékpénztár), aki esetleges felvilágosításokkal szivesen áll mindenki rendelkezésére.

meccseket játszik le: ATE—Tricolor, bírú Pálinkás. AAC—Gloria, bírú Morócz. Olimpia—Hakoah, bírú Fürbacher. Transylvania—Soimi, bírú Steicu. Unirea—AMTE, bírú Ciungan. Juventus—Titanus, bírú Sasu. Szövetségi díjmérkőzések másodosztályu csapatok részére: AMTE—Tricolor, bírú Ipsilante. AVMSE—ATE, bírú Munteanu.

Vívó-bemutató a Kioszkban

Az Aradi Korcsolyázó Egyletben ez évben intenzív vívóélet van kialakulóban, amelynek első megnyilvánulása a hétfőn megrendezésre kerülő vívó-est. A Korcsolyázó Egylet alakulóban lévő vívó-szakosztályu ugyanis hétfőn, október 17-én este 7 órakor assaut-estet rendez a Baross-parkban lévő klubházában, amely a klub tagjainak hivatva lesz bemutatni a vívó-sportot. Az akadémikus vívásban Arad vívói teljes számban részt vesznek, ugyanint Kauten Lajos, Fränk Gyula, Mőzes Jenő, Stern Endre, Csobod János és Weinberger István, akik változatos törés kardasszókkaal fogják a vívást bemutatni. Az AKE ezuton kéri fel tagjait, akik a vívás iránt érdeklődnek, hogy a vívó-esten megjeleni sziveskedjenek, valamint szivesen látnak bárkit, aki a vívás iránt érdeklődik.

O Érdekes futballmérkőzés volt szombaton délután a Glória-CFR pályán, ahol a Fés Fémipariskola kiváló erővel rendelkező együttese, a CFR iskolacsapatával mérkőzött meg. A mérkőzést 4:1 (1:1) arányban a Fa- és Fémipariskola csapata nyerte meg. A megérdemelt győzelemhez Mercca (2), Giulan és Dehel segitette a Fa- és Fémipariskolásokat, míg a CFR iskola gólszerzője Spinescu volt. A meccset Ipsilante vezette.

O Lengyelország bajnokságában a Cracovia 26 pont 50:23 gólaránnyal vezet, a lemergi Pogon (24 p. 28:16), Warta (23 p. 49:34) előtt. Azután a Legia, Lodzer S. K., Ruch és Wisla következnek.

O Canzoneri megvédte világbajnokságát. A new-yorki Madison Square Gardenben megtartott könnyűsúlyu boxmérkőzésen Petrollet inár a harmadik menetben kiszámolták. — Párisban a világbajnok Jong Perez a hatodik menetben leütötte az ir Ewens-t.

O Érdekes sporthírek. Nyolc szabó dolgozott az óriás-boxoló Carnera frakkján, hogy kellő időre elkészüljön. — Gyorsuszók az első 10 méteren 60 kilométeres sebességgel haladnak. Amerikának 3158 profi golf-játékosa van. — A boxsport iratlan törvényei közé tartozik az a titkos szabály, hogy a döntőmérkőzésen a védőnek, — ha ellenfele gyenge — 40 percig „élni” kell hagynia azt. Csak azután ütheti le... Bizonyára azért, hogy a közönség ne követelhesse a pénzét vissza.

O Mégis megtartják a csehszlovák—olasz mérkőzést. Olasz lapjelentések szernt, az október 28-ikán Prágában esedékes Csehszlovakia—Olaszország Európa Kupa-mérkőzés megtartása körül állítólag elsimultak az akadályok és a meccset megtartják. Az olaszok a legmesszebbmenő elégtétellel óhajtának szőizálni.

ÜZENETEK. A szövetség felhívja a vidéki bridge-játékosokat, hogy a mozgalomba szintén kapcsolódjanak bele. Ebbeli elhatározásukat és esetleges kívánságaikat közöljék a főtítkárral, aki levélben készséggel válaszol.

Kérem a szövetségi tagokat, hogy mindazon játszmáikat, amelyek akár érdekes licit, akár tanulságos lejátszás által a nyilvánosságra tarthatnak számot, a bridge-rovatban leendő leközlés céljából nekem beküldené sziveskedjenek. Hasonlóképpen örömmel veszem, ha a bridge-rovatra vagy más kérdésre nézve valamely kívánsággal hozzám fordulnak.

Már 2700 lejtől készül egész öltöny **BARANYI** gabónál: Str. Bratianu (Weitzer-ucca) 7. sz.

Czinczér lemondott, így valószínűleg a második mérkőzésen Bugarin szerepeltetésére is sor kerül a válogatottban

A román expedíció Budapesten tartózkodott, de a béketárgyalások elmaradtak — Linzben a Crisana kapusa, Püllök fog védőt —

A román válogatott pénteken délben utazott el Váradról Budapest felé, ahol az állomáson a magyar futball vezérkara fogadta a román expedíciót, amelynek 17 játékos, három hivatalos kísérő és több újságíró tagja van. A csapat az állomásról a szállóba hajtatott és a két ország futballsportjának vezérkara barátságos eszmecsere folytatott, de a legfontosabbat, a román-magyar ügyet kinosan kerülték és így ez nem is került szőnyegre.

A válogatott keret tagjai Püllök, Bugarin, Albu, Vogl, Gain, Kotormány, Moravetz, Bin-

dea, Kovács, Rónay, Bodola, Kocsis, Bulzan, Chirol II., Sepi, Surlasiu és Karlach. A csapat az osztrák válogatott ellen valószínűleg a következő lesz:

Püllök—Vogl, Albu—Chirol, Kotormány, Moravetz—Bindea, Sepi, Rónay, Bodola, Surlasiu.

Lehet azonban, hogy ez a formáció változást szenved. A második mérkőzést a válogatott Bécsben a Hakoah ellen játsza le és itt Bugarin is szóhoz fog jutni.

O Casimir, a legjobb német vívó nem vesz részt többé a bajnoki mérkőzéseken s ezentúl legfeljebb csak külföldi versenyeken fog szerepelni. Németország csapatbajnokságaiban vett részt utoljára, ahol klubjának, a frankfurti Hermannia csapatának 3 csapatbajnokságot nyert és ő volt legeredményesebb tagja.

O Sharkey boxvívó bajnok, akinek mélyütései miatt igen rossz híre van, eddig mindössze kétszer ütközött össze ilyen címen a szabályokkal. Az egyik eset az emlékezetes első Schmeling elleni meccsén történt, amikor a negyedik menetben diszkvalifikálták. Schmelinget pedig csak nagynehezen érítették eszméletre... Mintegy féleve azonban az arannyal és briliánsal diszitett világbajnoki övet már Sharkey viseli. Ő nyerte az 56-ik világbajnokságot.

O A marosvásárhelyi Mures felvételi kérését a Nemzeti Bajnokságba a Biroul Federal is elutasította. Bucurestiből jelentik: a „Mures” felebbezését a Nemzeti Ligabizottság döntése ellen, a Biroul Federal szerdai ülésén tárgyalta és azon indoklással, hogy nem áll módjában a nemzeti bajnokságban részvevő csapatok számán változtatni, a felebbezést elutasította. A marosvásárhelyi egyesület azon fenyegetésére pedig, hogy ha kérésének nem tesznek eleget, beszünteti sporttevékenységét, a szövetség megtorló intézkedéseket helyezett kilátásba.

O Dél-Amerikában már kiorsolták az 1933-as Davis Cupot. Az első fordulóban Brazília Chilével játszik, a győztes ezután Uruguay ellen meccsel. A másik szárnyon Argentina és Peru mérkőzik.

O Szaniszló visszatér Romániába. Bucurestiből jelentik: Az egyik nagy fővárosi sportegyesület tárgyalásokat folytatott Szaniszló II.-vel, a budapesti Hungaria válogatott fedezetjátékosával, leszerződésére iránt. Hír szerint a kitűnő kolozsvári származású játékos szívesen térne vissza Romániába, ha az anyagiakban meg tud egyezni a bucuresti klubbal.

O Meggyógyult egy „csodacsatár”. Az osztrák válogatott csapat egyik betege, a balszélső Vogel, elhagyta a kórházat s megkezdte tréningjét. Október 30-án már játszik is az Austria—Rapid-mérkőzésen.

O Budai „11”—Attila 3:2 (1:0). Budapestről jelentik: Budai „11”—Attila első osztályu Liga-mérkőzés 3:2 (1:0). A budaiak meg nem érdemelt győzelmet arattak a lelkesen játszó Attila ellen, amelyet a mérkőzés egész ideje alatt a balszerencse üldözött.

O Bucuresti elfogadta a román—magyar boxmérkőzések rendezésének tervét. Bucurestiből jelentik: A magyar boxszövetség a napokban átiratot küldött a román szövetségnek, amelyben ajánlatot tett román—magyar amatőr válogatott boxmérkőzések rendezésére. A boxszövetség tegnapi ülésén úgy döntött, hogy a magyarok javaslatát elfogadja és az első magyar—román boxmérkőzés időpontját november 26-ikára tűzte ki Bucurestibe. A revánsmérkőzés a jövő évben Budapesten lesz.

O A szófia Lewsky vasárnap Bucurestiben játszik az Unirea Tricolorral. Ez a mérkőzés revánsnak számít.

Színház — Irodalom — Művészet

* „Weekend” és „Angyalt vettem feleségül” — ez a két újdonság vezeti be a színház új szezonját, amelyeknek próbái éretek-fornak délelőtt-délután a színpadon. Magas hőfoku izgalom láza hevit mindenkit a színház tájékán, mindenki él, mozog az operett és prózaújdonságok sikeréért. Felhő Ervin a „Weekend”, Mészáros Béla az „Angyalt vettem feleségül” dirigense. A Weekenddel egy csapásra csatát akar nyerni a színtársulat. Pompás díszletek, új függönyök készülnek. A főszerepek pedig elsőrendű erők kezébe kerültek. A színtársulat kiváló új primadonnája ebben az operettben mutatkozik be a nagyszerű szubrettel, Ilia Méryvel együtt. Balázs Istvánt is üdvözölheti a közönség. Feihő nemcsak rendez, de játszik is, kedves figurát alakít Bérczy Gyurka, akit azelőtt mint gyermekszínészt szeretett meg a közönség. Az Angyalt vettem feleségül, Vaszary János ragyogó szatírája. Erényi Böske alakít benne ragyogó szerepet, Mészáros Darvas, Feihő a többi főszereplők. A jövő hét elején már lehet jegyeket váltani az október 22-iki szezonnyitóra és a többi előadásra.

Félrevezek Ön t akkor, ha „OLLA” helyett siány stánztokat ajánlanak! Ne tegye kókára egészségé Kérje Ön is kimndot-tan az évtádekóta diamart és jobb-nak bevált „OLLA”t eredeti csomagolásban.

* A Kölcsey Egyesület közgyűlse ma, vasárnap déli 12 órakor a katolikusimnáziumban. Hivatalos a Kölcsey Egyesült minden tagja. Tárgyai a gyűlésnek Ficher Aladár elnöki megnyitója, Szöllösi István titkári beszámolója az elmúlt év kulturumkájáról és az új munkatervről, Bérczy Lajos pénztári jelentései és indítványok.

Nagyszerű műsoros est a Minorita Kulturházban

Monay Ferenc nagyhatású előadása

Az aradi katolikus egyesületek Caritas-központja ma este fél 9 órai kezdettel tartotta első propaganda estélyét a Minorita-Kulturházban. A műsor első száma Beethoven „Iten dicsősége” című nagyhatású zeneműve volt, amelyet az aradi Katolikus Daloskör adott elő Szablóczky János karnagy hozzáértő vezénylete mellett. Ezután Déry Károly „Mit akar a pápa” címmel tartott érdekes és nagyhatású előadást, majd Massenet: Thais „Meditacio”-ját, valamint Granaan—Kreisler spanyol táncát Baranyi Bella interpretálta, Gerich Ilus zongorakisérével. A közönség a két tehetséges előadót lelkesen megtapsolta.

A műsor kiemelkedő száma dr. Monay Ferenc pápai magyar gyónató, a Minorita-rend generális asszisztensének nagy beszéde volt. Monay Ferenc dr. mélyenszántó és nagylendületű beszédében Krisztusról és a szegényekről beszélt. A rómaiak és görögök idejében írók, művészek, államférfiak és mindenki, aki a közéletben vezető-szerepet játszott, azt hangoztatta, hogy bűn a szegényeket segíteni. Krisztus volt az, aki felkarolta a mindenki által üldözött szegényt és egész életében a szegények megsegítéséért szent kötelességét hangoztatta az emberek között. A nagyhatású, élénk színekkel aláfestett előadást az egybegyűltek lelkes ovációval fogadták. Ezután Thern: „Dallúnepen” című hatalmas kórusát szólaltatta meg a daloskör. Rényi Józsa zongora tanárnő Dohnányi Rurallia Hungarica-jával gyönyörködtette a közönséget. Mécs László „Szegény emberek” című megkapó költeménye, melyet Návrády Ágoston szavalt el sok tehetséggel, nagy hatást váltott ki. A műsor utolsó száma „Krisztust — kenyeret” c. ügyesen megrendezett előkép volt, amelyet a következők vitték sikerre: Náhlík Antal, Cifra Erzsébet, Cifra Gizella, Kádár Lajos, Oszter Magda, Buco Elvira, Bódi Margit, Donkó Franciska, Gartner Angyalka, Gencsy Klári, Gombos Alice, Haty Médi, Krebsz Ilonka, Lipnicki Anna, Peregi Mária, Sándor Juliska, Serétes Magda, Serétes Klári, Scharer Judit, Takács Ill, Tozonyi Sári.

DELA LIPINSKAJA

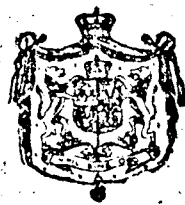
:: a világhírű előadóművésznő és chansonénekesnő ::
egyetlen estélye :: LAZARUS

WALTER, a kiváló zongoraművész kíséretével
holnap, vasárnap a Kulturpalotában. ::

A legnagyobb művészi esemény. Nemzetközi program. Orosz népdalok, német chansonok és a ragyogó „Album-figurák” című jelmezes, énekes és táncos attrakció, melyet a világlapok legutóbbi kritikái ismernek el.

Jegyek elővételben: Sándor Ferenc könyvkereskedésében, Bul. Regina Maria kaphatók.

MÁR CSAK 3 NAP VÁLASZT EL

a ROMÁN ÁLLAMI SORSJÁTÉK I-ső osztálynak huzásától.
Október 19. és 20-án kerülnek elosztásra az első
2450 NYEREMÉNY 7,430.000 LEI ÉRTÉKBEN

Ne mulassza el az első nagy nyereményeket, mely 700.000, 300.000 és 100.000 leiből áll.

Ismételjük tanácsunkat: Az intelligens játékos a sorsjátékot mindig az I-ső osztállyal kezdi meg, hogy egyetlen egy nyereségi alkalmat el ne mulasszon az egész sorsjátékból, mely

40.000 nyeremény, összesen 240,320.000 leiből áll.

Uj könyvek

* Papini: Szent Agoston. Szent Agoston emlékeztére gyújtott mécsest Giovanni Papini, hogy megkeresse és megrajzolja az embert, írta Vass József volt miniszter abban az előszavában, mely Papini Szent Agoston könyvének magyar fordítását vezeti be. Az Atheneum kiadásában jelent meg ragyogó szép kiállításban ez a remek könyv, mely ékessége a „Krisztus története” kötet. Papini másik könyve mellett, minden magyar háznak. A mű 174 lej volt, most árszállításban 84 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum árszállítási akció nagy jegyzékét.

* Karinyth Frigyes: Minden másképpen van. Karinyth Frigyes nyugtalan, kutató szelleme sohasem állapodik meg, már elért eredményeknél. E könyve napló, egy gondolkodó, mélyrelátó, kíváncsi ember naplója, mely mozgalmasan, csaknem izgalmasan vonulhatja el előttünk napjaink problémáit. Az ő gondolataival mindenkinek érdemes megismerkednie, mert életünk káoszában hozzásegítenek egy kis világossághoz s amellet megvigasztalnak a derű és fölényes bölcsesség vigaszával. A vaskos kötet az Atheneum kiadása. Ára füzve 272 lej volt, most árszállításban 67 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum árszállítási akció nagy jegyzékét.

* A könyv életszükséglet! Soha hazugabb tételt nem állítottak föl ma emberi javak osztályozói, mint azt, hogy a könyv luxuscikk. A magasabbrendű emberi élet küszöbén éppen a betű áll. A társadalmak demokratizálódásának első lépcsőfoka a könyvnyomtatás megtalálása. Az Atheneum a legelőkelőbb és legrégebbi könyvkiadóvállalatok egyike, éppen ezért elhatározta, hogy két és fél hónapon át az ország összes könyvkereskedésén új nagy könyvvásárt rendez, legértékesebb és legnépszerűbb kiadványait tetemesen leszállított áron árusítja. Kérje a több ezer könyvet magában foglaló hatalmas akció teljes jegyzékét bármely könyvkereskedőtől, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár.

* Shaw: Vissza Matuzsálemhez. Különös és érdekes munka ez a Shaw-alkotás, amely dráma is, regény is, filozófia is és mindezeknél több: egy mélyen őszint és amellet hihetetlenül kulturált zseni remeke. Nehéz lenne eldönteni, melyik érdekesebb; a szenzációs előszó, vagy az elméleti fejtegetések husba-vérbe öntése. A fordítást Hevesi Sándor végezte nagy művészettel. A kötet az Atheneum teljes Shaw-sorozatának egyik köteteként jelent meg, ára a régi 264 lej helyett most árszállításban 140 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepagenál, Cluj. Kérje az árszállítások nagy jegyzékét.

* A szőlő és must feldolgozásának új irányai. A m. kir. ámpelológiai intézet vegyészének, Osztrówszkynek dr. Németh Ágnesnek érdekes könyve az Atheneum kiadásában az őstermelés egyik legszebb és legfontosabb ágával, a szőlőműveléssel és bortermeléssel foglalkozik. A gazdagon illusztrált, színes műmeléklettel díszített könyv ára megjelenésekor 190 lej volt, most árszállításban 84 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincsen, Lepagenál, Cluj. Kérje az Atheneum nagy árszállítási akció irodalmi és szakkönyvjegyzékét.

:: :: GOLDSCHMIDT BANK A LEGSZERENCSESEBB FŐBIZOMÁNYOS :: ::

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Sürgős pénzügyi intézkedések

Akiket az adóelengedés és adókedvezmény érint — A jégverés és árvíz által sújtottak 50 százalékos adóelengedése a hátralékokra

Bucuresti-i jelentések újabb részleteit közlik annak a rendeletnek, amelyről mai számunkban megemlékeztünk és amely bizonyos engedményeket biztosított a most fizető adóhátralékosoknak. Mint jelentettük, azok, akik 1932. december 31-ig befizetik adóhátralékukat, a következő engedményeket kapják: Az 1927. évi hátralék 25 százalékát, az 1928. évi hátralék 20 százalékát, az 1929. évi hátralék 15 százalékát, a 1930. évi hátralék 10 százalékát és az 1931. évi hátralék 5 százalékát engedi el a kincstár az adóhátralékok befizetése esetén.

Külön intézkedéseket tartalmaz a rendelet az árvíz sújtotta területekre. A rendelet szerint azokon a területeken, amelyeket 1927. és 1931. között árvíz sújtott, ötven százalékkal engedi el azoknak a hátralékát, akiknek évi jövedelmük nem haladja meg a tízezer lejt. Ez a kedvezmény vajmi keveset jelent, mert hiszen még a legszegényebb gazdák és kisiparosok jövedelme is felül emelkedik az évi tízezer lejen. Az adóelengedés egy bizottságnak a javaslata alapján történik, amelynek tagjai a megyei prefektus, a pénzügyigazgató, valamint a Mezőgazdasági Kamara elnöke lesznek. A bizottságot a miniszterium hívja össze a pénzügyigazgató javaslatára. Ez az intézkedés azokra a vidékekre vonatkozik, ahol nemcsak az árvíz pusztított, de ahol a jégeső vagy a szárazság tette tönkre a termést. A hátralékok ötven százalékos elengedését a miniszteriumnak minden egyes esetben jóvá kell hagynia.

A rendelet értelmében mindazoknak, akik hátralékaikat kifizetik és folyó évi adójuknak legalább felét kiegyenlítik, valamint azoknak, akiknek hátralékuk nem volt, de folyó évi adójuknak háromnegyed részét november 15-ig kifizetik, elengedik a késedelmi kamatokat.

Az újonnan megjelent intézkedések értelmében az összes részvénytársaságok, vállalatok, kereskedők, iparosok, vagy bármely más személyek, akik szolgálatukban alkalmazottakat tartanak, kötelesek ellenőrizni, hogy alkalmazottaik a globális adót befizették-e. Az ellenőrzést minden évnegyed elején kell megtenni és abban az esetben, ha az alkalmazott nem tudja az adófizetésről szóló nyugtát felmutatni, akkor az esedékes összeget a munkaadó köteles fizetéséből levonni és azt a pénzügyigazgatóságához befizetni. Abban az esetben, ha például az október elsején esedékes fizetés kiutalása történik meg, akkor a munkaadónak

azt kell ellenőrizni, hogy az előző évnegyedre megtörtént-e a globális adó kifizetése. Azok ellen, akik az ellenőrzés kötelezettségét nem teljesítik, a pénzügyigazgatóság a legszigorúbban jár el és kötelezi őket, hogy az alkalmazottak helyett kifizessék azok globális adóját.

A sürgős pénzügyi intézkedésekről szóló törvény 13. paragrafusa rendkívül érdekes és nagyjelentőségű újítást tartalmaz, amennyiben törvényes privilégiumot biztosít az állam, melyre az egész javára az adós egész vagyonára. Így tehát mindenemli adósságnál az állam a behajtásnál privilégiumot élvez és minden más hitelezőt megelőz. Ez a rendelkezés a hitelezet újabb megbéniüléséhez fog vezetni. Kivételt képeznek azok a követelések, amelyeket az állam ingatlanadó címén kíván behajtani. Ezekben az esetekben az állam csak az utóbbi három évben történt betáblázásokkal szemben rendelkezik privilégiummal. A végrehajtásoknál ezentúl ezt az intézkedést a pénzügyigazgatóknak a legszigorúbban végre kell hajtani.

Egy másik intézkedés megszünteti az adómentes ingatlanok rendszerét. Eddig tudvalevőleg az új épületek adómentességet élveztek éppen annak érdekében, hogy az építkezés fellendüljön. Ezentúl minden új épület után ugynevezett statisztikai adót kell fizetni. Ez az adó az ingatlan bruttó jövedelmének egy százalékát képezi. A sürgős pénzügyi intézkedésekről szóló törvény fent ismertetett végrehajtási utasítása az aradi pénzügyigazgatóságra is megérkezett.

= Az aradi csődbírósághoz ez év augusztus 9-ike óta sem csődkérvényt, sem kényszerregeyezség iránti kérvényt nem nyújtottak be. Az elmúlt hónapban csupán kényszerlikvidációs kérvény futott be a csődbírósághoz, számszerint tizenegy. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy a csődkérvények szünetelése a helyzet javulásának jele-e, vagy pedig — maliciózus magyarázatot keresve, — annak tudható-e be, hogy a vállalatok tekintélyes része ellen már megkérték a csődöt, vagy megindult ellenük a kényszerregeyezségi eljárás? Erre az elkövetkező hetek fogják a választ megadni, amennyiben ekkor derül ki, hogy a kényszerlikvidálásról szóló törvény hatályon kívül helyezése után, megindulnak-e megint a csőd, vagy kényszerregeyezség iránti kérelmek.

A tűzifa-szállítás kedvezményes díjszabását november 1-ig meghosszabbították

A CFR Igazgatótanácsának nagyjelentőségű határozata

A tűzifakereskedelem szempontjából nagyjelentőségű határozatot hozott a CFR igazgatósága. Mint ismeretes, a vasutak vezetősége október elsejével életbeléptette a drágább szállítási tarifát. *Mirto* közlekedésügyi miniszter intervenciójára a CFR igazgatótanácsa elhatározta, hogy **1932. november elsejéig bezárólag érvényben hagyja a Special No. 20. tarifát, vagyis a tűzifa kedvezményes díjszabását.** Ugyanakkor úgy intézkedtek, hogy azt a differenciát, amely a normális, valamint a kedvezményes tarifa közt fennáll és amelyet azok fizettek, akik október elseje és tizennegyediké között tűzifát szállítottak, a CFR-től **visszakapják.**

Intézkedést hozott a vasutak vezetősége a gabonának a vagonokba való berakása ügyében is. Az eddigi rendelkezésre állott tizenkét órát, amely alatt a vagonozást eszközölni lehetett, **8 órára szűkítették le.** Ebben az időben bennfoglalnak a déli 12 és 2 óra közötti

időpont is. Az említett rendelkezés ma, vagyis október 15-én lépett életbe.

A CFR vezérigazgatósága ismételt intervencióra hozzájárult ahhoz, hogy az élőállat-, hus-, valamint romlandó gyümölcszállítmányokkal telt, exportra szánt és a Bánság területéről induló vagonokat **éppen úgy, mint a tranzit-árut, személyvonatokhoz is csatolhassák.** A temesvári, valamint a nagyváradi vasúti üzletvezetőség fog érvényesen dönteni afölött, hogy mely személyvonatokhoz csatolhatók majd ezek a szállítmányok, abban az esetben pedig, ha nagyobb mennyiségű szállítmányok indulnak, akkor külön tehervonatokat fognak beállítani. Ez az intézkedés az exportörök egy régi kívánságának tesz eleget, amennyiben az exportörök ismételten kifejtették, hogy nagy veszteségeik vannak az eddigi rendszer következtében, amely nem egy esetben azt idézte elő, hogy teljes 24 órát kellett várni a legközelebbi tehervonatra.

Román-cseh clearing-tárgyalások

A román gabonaexportörök követelése Csehszlovákiától — Megállapodás a Banca Nationala és a Cseh Nemzeti Bank között

Az elmúlt napokra tüzték ki a román-cseh-szlovák clearing-tárgyalások megkezdését. Ugyanezekben a tárgyalásokon beszélték volna meg a román-csehszlovák kereskedelmi szerződésen eszközölnő változtatásokat is. *Madgearu* kereskedelemügyi miniszter távolléte miatt azonban a tárgyalásokat el kellett halasztani. A csehszlovák delegáció egyelőre a román kormány javaslatait várja és csak azután kerül sor a tárgyalásokra. Kétségteljesen fontos egy román-csehszlovák clearing létesítése, annál is inkább, mert a **romániai gabonaexportörök még mindig hatalmas összegeket követelnek Csehszlovákiától,** amelyeket nem kapnak meg, mert a cseh kormány blokkolta azokat. A devizakorlátozások következtében a két ország közötti kereskedelmi kapcsolat teljesen megbénult, ami nagy károkat okozott a csehszlovákiai kereskedőknek is, akik Romániába azelőtt nagymennyiségű ipari cikkeket szállítottak.

A csehszlovák kormány nemrégiben már javaslatot is tett Romániának a clearing létesítésére, ami kiküszöbölne mindkét részcél a devizakivétel és a forgalmat mégis lehetővé tenné. A javaslattal egyidejűleg a cseh kormány elküldte a román kormánynak a cseh-jugoszláv clearing-egyezmény másolatát, azzal a megjegyzéssel, hogy hasonló alapon nyugvó megállapodást lenne hajlandó Romániával is kötni. A külügyminisztérium gazdasági osztálya és a Banca Nationala vezetőségé ezt az egyezményt már át is tanulmányozta és arra az eredményre jutott, hogy azon bizonyos változtatásokat kell eszközölni, illetve a mi törvénykezésünkhöz kell idomítani. Ez a körülmény tette volna szükségessé a minél előbbi tárgyalások megindítását, ez azonban — mint már említettük — *Madgearu* távolléte miatt elmaradt.

Közben a clearing-egyezmény létrehozása bizonyos mértékben vesztett jelentőségéből.

A Banca Nationala és a Cseh Nemzeti Bank között ugyanis legújabbán megállapodás jött létre, amely lehetővé teszi a zárt összegek deblokálását (felszabadítását) és módot nyújt arra, hogy kompenzáció történjen a két jegybanknál elhelyezett összegek között.

Igy tehát a clearing-egyezmény megkötése már nem olyan sürgős. Értesülésünk szerint a két ország közötti tárgyalások már a jövő hó elején kezdetüket veszik és ekkor elsősorban is azokat a kérdéseket tárgyalják le, amelyek a csehszlovák-román kereskedelmi szerződés módosítását célozzák.

A kereskedők aradi nagygyűlése

Országos jelentőségű lesz a nagygyűlés

Országos jelentőségű eseménynek készül az Aradi Kereskedelmi Testületnek jövő vasárnapra, október 23-án délelőttre összehívott kereskedő-nagygyűlése. A kereskedő-testületek országos szövetsége lesz együtt ezen a gyűlésen. De nemcsak a kereskedelmi érdekeltségek, hanem az ipari szervezetek képviselői, az export-import érdekeltségek és a bankok is meghívást kaptak. A gyűlés célja olyan országos propaganda-mozgalom megindítása, amely a halálra bénult gazdasági élet gyors orvoslására vezethet.

Ugy a belső, mint a nemzetközi forgalmunk teljesen megállott. A fogyasztás a minimumon is alul esett. Ehez képest elsovadt a termelés is. Külön-külön nem menthető egyik sem. Mezőgazdaság, ipar, kereskedelem egyaránt gyógyíthatatlan egymagában. Csak ha az alpbajokat kioperálják, akkor lehet remény életre és minden gazdasági ág jobb jövőjére.

A Kereskedelmi Testület választmánya előtt az elnök, *Domán Sándor*, három betegségi gócot állapított meg és három bajforrás el-len indul a nagygyűlés rohamra. Közvetlenül: a devizaelzárkózás legújabb rendje ellen, távolabbi vonatkozásokban a vámrendszer ellen és átkapcsolódva mindezekben és egész gazdasági életünkön, az adó- és közteher-rendszerünk ellen. Ez a három tárgy a gyűlés anyaga. A hivatalos előadókön kívül a meghívott gazdasági szakemberek felszólalásai és javaslatai fognak irányt adni az általános helyzet javítása érdekében meginduló súlyos és nagy küzdelemnek, amelynek eredményeit a legszélesebb nyilvánosság várja türelmetlen és elkeseredett reménykedéssel.

= A Banca Nationala aradi fiókjának hivatalos árfolyamai. Az első árfolyam a vételi, a második az eladási kurzust jelenti: Valuták: Francia frank 6.58 (6.65), német márka 39.45 (40.25), angol font 578 (585), dollár 166.50 (168), lira 8.60 (8.75), svájci frank 32.30 (32.75), schilling 19 (20), cseh korona 4.95 (5), pengő 21 (23), holland forint 67.35 (67.75), dár 2.35 (2.60), Napoleon arany 643, léva 1 (1.20). Devizák: Páris 6.58 (6.59), Berlin 39.95 (40.20), London 580 (585), New-York 167.60 (168.10), Milánó 8.62 (8.65), Zürich 32.40 (32.58), Prága 4.95 (4.98), Amszterdam 67.45 (67.65), Belgrád 2.70 (2.78), Szófia 1.10 (1.20).

= A temesvári terménytőzsde árfolyamai: Október 15. Buza 72 kg. 580 lej, 6-buza 620 lej, tengeri 210 lej. — Az aradi piacon a vetőmagnak szánt buza árfolyama 700 és 750 lej között mozog, az új buza ára 620 lej, az 6-buzaé pedig 660—680 lej.

Halálra ítélt autonóm intézmények

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában hirt adtunk arról, hogy a költségvetés redukcióját részben úgy kívánja a kormány elérni, hogy egyes autonóm intézményeket megszüntet. Újabb értesülésünk szerint, a kormány ezzel kapcsolatban a következő formulát fogadta el: 1. Megszüntetik mindazokat az autonóm intézményeket, amelyek bár kereskedelmi jelleggel bírnak, de deficittel dolgoznak. (Itt kivétel képez a vasút.) 2. Megszüntetik azokat az autonóm pénztárat, amelyeknek működését az államgépezet nem nélkülözhetné, de amelyeket most különböző minisztériumok vezérigazgatóságaként fognak megszervezni. Mielőtt azonban a végleges megszüntetést elhatároznák, a kormány minden egyes intézmény működését alaposan át fogja vizsgálni.

Kötött aruban mi a divat? Kötött ruha. Kötött sál és sapka. Kötött pullover és blouse. — Mind ezek nálam a legelsőbban beszereshetők, igen izléses és szép kivitelben.

Juliette

kötöttárak szaküzlete
Arad, Neuman palota.

Szerkesztői üzenetek

Aradi bábaképző. Tudomásunk szerint az egészségügyi minisztérium az egész ország területén csupán csak három bábaképző tanfolyamot engedélyezett. Ezek a tanfolyamok kizárólag csak olyan városokban működhetnek, ahol egyetemi orvosi fakultás van, tehát Bucarestben, Iasiban és Erdélyben az egyetlen Kolozsváron. A tanfolyam minden év október hó elsején kezdődik, román nyelven és két teljes évig tart. Kezdetnél felvételi vizsga szükséges, amikor is írásból, olvasásból, földrajzból és történelemből vizsgáztatják a jelentkezőket. Felvételre azonban csakis olyan nők jelentkezhetnek, akik betöltötték 18. életévüket és még nem multak el 40 évesek. A tandíj havonta nyolcszáz lej. A kolozsvári bábaképzői tanfolyamot az egyetemi nőgyógyászati klinikán tartják, pontos címe, hova írhat: Facultatea de Medicina Clinica Ginecologica si obstetricala, Cluj, Scoala de moase.

Érdeklődő. Roald Amundsen, a híres sarkkutató, 1922—23-ban kísérelte meg legelőször repülőgéppel repülni át az északi sarkot. Kísérlete nem sikerült, 1926-ban újra próbálkozott a Norge nevű svéd hajó kíséretében, de csak Alaszkáig jutott, ahol kényszerleszállást végzett. A Nobil-expedíció kudarcá alkalmával tünt el a rettenetesen tudós, aki ezuttal harmadszor indult repülőgépen az északi sark felé és azóta sem látták.

NYILTTÉB.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESÍTÉS

'Az 'Aradi Polgári Jótékony Egyesület' Temetkezési csoport Igazgatóságának tudomására jutott, hogy illetéktelen egyének, hivatkozással az igazgatóság megbízására, tagjaink között járva, bizonyos nyilatkozatok aláírására igyekeznek tagjainkat rávenni.

Értesítjük tagjainkat, hogy ezen külső megmozdulás távol áll az Igazgatóságtól, ilyen megbízást senkinek nem adott, mert az Igazgatóság a taggyűlés felhatalmazása folytán, maga készíti el a jogi személyiség elnyerésére szükséges munkálatokat, amelyek ezidő szerint annyira előrehaladtak, hogy igen rövid idő alatt összehívhatjuk tagjainkat, hogy elvégzett munkálatainkról beszéljünk, a szükséges lépéseket tagjaink érdekében megte-hessük.

Az igazgatóság.

ÉRTESÍTÉS.

Pohónits István fényező műhelyét v. Kossuth-utca 1. szám alól Str. Eminescu Ortutay-palota helyretele 4. 5553

Rádió műsor

— Romániai társasítás. —

VASARNAP, OKTÓBER 16.

Bucuresti. 12: Pucino-zenekar. Román zene. 14: Gramofon. 18: Marcu-zenekar. 20:30: Wagner: Parszifal című operája. — **Budapest I.** 10: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Róm. kath. istentisztelet. Majd: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 3: His Master's Voice gramofonhangverseny. 4:45: Rádió Szabad Egyetem. Dr. Bodor Aladár: „Arany János.” 5:30: Tokaji szüret. Helyszini közvetítés. 6:30: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye. „Népszerű zenekari művek.” 8:10: „Műteremlátogatás.” Glatz Kiskar előadása. 8:40: Sporteredmények. 9: A Király Színház előadásának közvetítése. „Üdvöske”. Operett 12 képben, előjátékkal. Zenéjét szerezte Audran, Ulra fordította Szenes Andor. — Az első szünetben: sporteredmények. — Az előadás után Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. — **Budapest II.** 4—4:45: Rózsavölgyi gramofonhangverseny. — **Bécs.** 8:35: Ébresztő. 9:20: Reggeli hangverseny. Gramofon. 10:05: Schütz Ferenc orgonaversenye. 10:55: Kiurina Berta énekesnő. 12:40: A szimfonikusok szórákzóató zenéje. 16: A zágrábi vonósnegyes hangversenye. 17: A Hunyady-emlékverseny közv. Krieből. 17:45: A vasutasok zene- és dalegyletének hangversenye. 18:20: Tánczene. 21: Szórákzóató zene. 23:45: Wörthmüller-tánc z. — **Belgrád.** 12: Gramofon. 12:30: Rendőrzeenkar. 14:30: H. 17: Népdalok. 18:30: Gramofon. 20:30: Mandrino csellóművész. 21:30: A szabadkai Cecilia dalegylet hangversenyének közvetítése. 24: Cigányzene. — **Berlin.** 20: Szórákzóató zene. 20:30: Strauss R.: Rózsavölgy című operája az állami operaházból. 21:40: Német operák részletei. 23:20—24:ig: Tánczene. — **Heilsberg.** 17: Szórákzóató zene. 19:10: Dalok. 21: Zenekari verseny szólistákkal. 21:20: Népies zene. 24: Tánczene. — **Kassa.** 21: Molnár Ferenc: Souper című vígjátéka. — **Milano.** 20:05: Gramofon. Triest ötös. 21:30: Tarka-est. — **Prága.** 7:15—8:30: Zenés ébresztő. 8:30: Karlsbadi reggeli hangverseny. 10: Gramofon. 12: Fibich-művek. 20: Benes fuvós z. 21:30: Wagner-est. 22: Verdi: Othello. — **Svájci Aleman adó.** 16:30: Részletek a Seviliai borbély című operából: Gramofon. 20:50: A világ legszebb hegedűkettősei. 20:50: Japán zeneművek.

HÉTFŐ, OKTÓBER 17.

Bucuresti. 13: Gramofon. 18: Jazz. 19: Jazz. 20:40: Gramofon. 21: Kamara-zene. 21:45: Deianrancea és Jora zongoraművészek. 22:10: Könnyű zene. — **Budapest I.** 10-15: A Budapesti Koncert

Szalonzenekar hangversenye. 13: Déli harangszó. 13:05: A rádió házikvintettjének hangversenye. 5: Asszonyok tanácsadója. 6: „A kisczarda, kisciparos és kiskereskedő reklámja.” 6:30: Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 7:30: Német nyelvoktatás. 8: A „Rádió Élet” operettfelismerési versenye. (Gramofonhangverseny.) 9:20: „Uri divat, női divat”. Zagon István előadása. 9:45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 1:15: Sándor György jazz-zenekarának hangversenye a Royal-étteremből. 12:15: A Baross-kávéház cigányzenekarának hangversenye. — **Bécs.** 12:30: Fatti-négyes. 12:40: Gramofon. 14:10: Gramofon. 17:10: Iki. óra. 18: Geiger-zenekar. 21: Filharmónikus hangverseny. 23:15. Tánczene Berlinből. — **Belgrád.** 12: Gramofon. 12:57: Harangszó. 13:05: Rendőrzeenkar. 17: Gramofon. 18: Rendőrzeenkar 20:30: Gramofon. 20:50: Opera a Nemzeti Színházból. Utána: szórákzóató zene. — **Heilsberg.** 17: Szórákzóató zene. 19:25: Bach zongora-ábrándok. 21:05: Vonósnegyes. — **Kassa.** 13:30: Rendőrzeenkar. 14:35: Gramofon. 15:30: A Slavia zenekar hangversenye. 18: Rendőrzeenkar. 19:15: Gramofon. 20:05: Lengyel szakszofonművész. 21:15: Kátóna Margit énekesnő. — **Prága.** 7:15—8:30: Zenés ébresztő. 12: Gramofon. 14:30: Angol kürtverseny. 20:20: Gítárversenye. 21:15: Tánczene. 21:30: Stepanek-Kurz zongoraművész. 22: Rendőrzeenkar. — **Róma.** 18:30: Zenekari hangverseny. 21:45: Könnyű zene. — **Svájci Aleman adó.** 16:30: Tánczene. Gramofon. 17:30: Rendőrzeenkar. 20:45: Mozart operák áriái. Gramofon. 21: Zenekari hangverseny. — **Varsó.** 17:30: Gramofon. 19: Könnyű és tánczene. 21:15: Chopin hangverseny a filharmonikusok előadásában. 24: Tánczene.

KEDD, OKTÓBER 18.

Bucuresti. 13: Gramofon. 18: Motzoi-zenekar. 20:40: Gramofon. 21: Rendőrzeenkar. 21:45: Barban énekesnő, Wagner R.-művek. 22:05: Rendőrzeenkar. — **Budapest I.** 10:15: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 6: Hangverseny. 7: Francia nyelvoktatás. 7:25: Megyeri jazzzenekarának hangversenye a Dunapalota-szállóból. 8: „Az újság szíve.” Bakos Ákos előadása. 8:25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Tannhäuser”. Dalmű 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner Richárd. Majd: Károlyi Árpád és cigányzenekarának hangversenye a Spolarich-kávéházból. — **Bécs.** 12:30: Cerda-zenekar. 13:40: Schwarz Vera-lemezek. 14:40: Gramofon. 16:20: Schmidt Jaro hegedűművész. 18: Gramofon. 20:35: A nemzetközi Bruckner-társaság II. zenéünnpe. 21: Recktenwald-zenekar népszerű hangversenye. — **Belgrád.** 12: Rendőrzeenkar 12:57:

Harangszó. 13:05: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Rendőrzeenkar hangversenye. 21: Gramofon. 21:30: Zágráb. 23:30: Tánczene. — **Heilsberg.** 17: Szórákzóató zene. 20:25: Klasszikus zene fuvolára és zongorára. 22:10: Gramofon. — **Kassa.** 12:30: Szalonzótis. 14:35: Gramofon. 15:30: Rendőrzeenkar. 18: Jazz. 19:30: Gramofon. — **Milano:** 18: Tánczene. Firenze ötös. Triest könnyű zene. 20: Zenekari hangverseny. 20:30: Gramofon. 21:30: Verdi: Álarcosbál. — **Prága.** 7:15: Zenés ébresztő. 20:45: Gramofon. 14:30: Gramofon. 16:30: Cseh klasszikusok hegedűművei. 18:50: Gramofon. 20:20: Opera a Nemzeti Színházból. 23:20: Fuvós zene. — **Róma.** 18:30: Ének- és zenekari hangverseny. 21:45: Zenekari hangverseny. — **Svájci Aleman adó.** 16:30: Rendőrzeenkar. 17: Szórákzóató zene. Gramofon. 20:05: Szülőföldi dalok. 20:45: Zongoratrió. 22: Rendőrzeenkar. 22:30: Operettrészletek. — **Varsó.** 18: Szimfonikus hangverseny a filharmonikusok közreműködésével. 19: Tánczene. 21: Népszerű hangverseny. 22:30: Dalok és áriák. 23:15: Tánczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN
felel.

Minden külön értesítés helyett!

Özv. BOKOR ALAJOSNÉ szül. BILDHAUER GIZELLA fájdalomtelt szívvvel tudatja, hogy szeretett férje,

Bokor Alajos

a legönfeláldozóbb apa, nagypapa hosszu szenvedés után Isten akaratában megnyugodva, 1932. október 14-én elhunyt.

Földi porhüvelyét 1932. október 16-án, délután fél 5 órakor az izraelita temető halottas házából helyezük örök nyugalomra.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Bokor Mária, dr. Schweitzer Józsefné szül. Bokor Anna, Bokor Gábor, Bokor Ernő, Solymos Gézáné szül. Bokor Izabella, gyermekei. Bokor Ernőné szül. Konrad Lotte, menyje. Dr. Schweitzer József, Solymos Géza vejei. Özv. Falk Ottóné szül. Braun Sziidonia nővére. Özv. Braun Albertné szül. Stern Józsa, sógornője. Solymos Marika, Bokor Gabika, unokái.

Főzőtanfolyam

az Iparos Otthonban,
amelyet Háy Lajos,

külföldön működött konyhamester vezet. Ha olcsón és gyorsan el akarja sajátítani a konyhaművészetét, ne mulassa el a kedvező alkalmat és iratkozzék be. **CO Beiratkozások** okt. 15-től nov. 1-ig mindennap d. u. 4—7-ig az Iparos Otthonban. Bővebb információkkal szivesen szolgálunk ugyanott. 3508

CIDEMI-INTERNATIONAL

BEJEGYZETT CÉG

Arad, Str. Cloșca 2. (Szt. László-uca) ALTALÁNOS KERESKEDELMI ÉS KÖZVETÍTŐ IRODA KÖZLEMÉNYEI:

- Ha ingatlan, birtokot, házat vagy bármikvénnt eladni akar.
- Ha előnyös kölcsönt akar.
- Ha pénzért biztos helyen fövedelmestétlni akarja.
- Ha ingóságait bizományba akarja adni, eladás végett
- Ha ingóságait, árut vagy bármikvénnt beraktározni akarja száraz cementezett raktárainkban.
- Ha bármilyen természetű ügyét gyorsan és biztosan el akarja intéztetni.
- Ha utlevél és vizumra van szüksége (állandó kurír szolgálat stb. stb.)
- Ingatlanok, birtokok, háztelkek, üzletek stb. eladásra előjegyezve.
- Bizományi árak lerakata.
- Hűtökudakítás a legnagyobb diszkrétó mellett.
- Forduljon teljes bizalommal hozzánk. — Olcsó díjazás és gyors kiszolgálás.

ABC

utasok részére:

- A:** Ha Budapestre jön, szálljon meg a dunaparti elsőrangú **BRISTOL** szállodában.
- B:** mert olcsó áron nyujt mindent: szép szobát, kitünő ellátást és szórákzóást, hisz úgy a délutáni teánál, mint az esti vacsoránál tánc van.
- C:** Mindezt (szobát teljes kitünő ellátással) — a szoba fekvésétől függőleg — már napi 12 pengőért kaphatja

Hirdessen az Aradi Közlönyben

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelo otthon! Polgári árak! Táviratelm: „HUNGARIOTEL”.

Őszi ruhákat és kabátokat legszebben fest, tisztít, valamint gallérokot legolcsóbban fényez **KNAPP** modernül berendezett vállalata v. Weitzer J.-u 11. — — v. Magyar-u. 10.

HIRDESSEN a 47 éve fennálló ARADI KOZLONY-ben!

Elhoztuk Európa szenzációit!

Standard, Orion, Blaupunt, Mondo 2+1, 3+1, 5+1, 6+1 dinamikus hangszóróval egybeépített rádiókat ::::
Olcsó árak! Kedvező részletfizetés!

::: HAMMER ZSIGMOND és FIA :::
ARAD, Bulev. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) 27. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetési szöveget, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

Szerény igényű

tiszta nővel közös háztartásra lépnek, ki-nek valami foglalkozása vagy csekély nénye erre, 2 hónap mulva házasság is lehet, 50 éves kereskedő, saját lakás és kis bérháza van a belvárosban. Teljes című levelet az Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Rózsa” jelíggel.

KERESOM egy idős uriember ömeretségit, aki anyagiilag támogatna. Leveleket kérem az Aradi Közlöny kiadóhivatalába „Rózsa” jelíggel. 3547

ALKALMAZÁS.

GYAKORLOTT ápolónő beteg mellé ajánkozik, esetleg háztartásban is segédkezik. Str. Cuza Voda (Thökölly Imre-u.) 28. 3521

INTELLIGENS nevelő állást keres. Perfekt román, magyar, német és zongora tanítással. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3520

ELSŐRENDEŐ mosó, vasaló, takarítónő 50 lejért házakhoz ajánkozik. Masszázozónő 15 lejért házakhoz megy. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3532

KÉRSEK perfekt szobaleányt, jó bizonyítványokkal, románul tudót, Mateescu, Str. Consistoriului 83. 8541

LAKÁS.

A Str. GRECEANU v. Perényi-uccában

ujonnan festett, modern 4 szobás magánház előnyös áron november 1-re kiadó. - Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Három szobás, fürdőszobás modern lakás november 1-re kiadó Strada Ghiba Birta (Varjassy J. ucca) 40.

Kulturpalotával szemben

Bulevardul Dragalina 4. sz. sz. sz. négy-szobás komfortos lakás november 1-től kiadó.

Ertekezni házasternél. 3526

Feltétlen tiszta,

egészséges 8 szobás lakás volt Nador-ucca 9., I. em. november 1-től kiadó. Megtekinthető naponta 10-11-ig

Kiadó lakás

Ujaradon a hid közelében 4 szoba, előszoba, fürdőszoba összes mellék-helyiségekkel, vízvezeték. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8336

IDŐSEBB URINŐ keres burorozatlan szobát fürdőszoba használatra esetleg teljes ellátással uricsaládnál. Ortutay-palota, II. em., 8. 3528

KÖRÜLZÁRT udvarban helyiségek rakárnak, műhelynek alkalmas. villanygáz, vízzel v. Erzsébet-köruton kiadó. Roth Zsigmond, v. Eötvös-u. 19. 3533

KIADÓ 4-5 szobás lakás Strada Horia (Széchenyi-u.) 4. sz. házban. 3687

Belvárosban

4 szoba, fürdőszoba, konyha és mellék-helyiségekből álló lakás kiadó. - Bővebbet: PUCEA DIMITRIE, Primaria, servitul Sanitar. 8540

KIADÓ háromszobás parkettás lakás, fürdőszobával november elsőjére. - Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8550

Elegáns uecai szoba

fürdőszoba használatra, urinőnek, vagy fiatal házaspárnak kiadó. Str. Vic. Babeş (Kiss Ernő-ucca) 18. - Ugyanott eladó vadász- és horgászfelszerelés, kerékpár, japán paraván, rajztabletta párhuzamos vonalzóval, marhamérleg, tollkocsi és tizedes mérleg. 8548

Két szoba, előszoba, fürdőszoba azonnal elfoglalható Calea Saguna 34. 3503

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. a Minorita templommal szemben.

CSINOSAN burorozott tiszta szoba a város központjában 500 lejért kiadó - Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 400

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NYERGET keresek megvételre komplett felszereléssel. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3525

KIFOGÁSTALAN állapotban levő 5 Hp. Liszter fűrészmotor eladó. - Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3527

Rossz villanyégők,

rossz elemek becserelése ráfizetéssel ujjakra a Motorica-nál volt Asztalos Sándor-ucca 12.

TISZTAFAJ JAPAN TCHN fiatal kutyák eladó Temeşvár, Erzsébetváros, Strada Ioan Vasii (vált Rezső-ucca) 12. a. szám. 3519

RLADO Porcellán tál mosdó, telepes rádió, márvány oszlop, nagy üst, összesuktható asztal, női ruhák, kabátok, cipők, fehérnemű, estélyi ruha és cipő stb. Megtekinthető d. u. 2-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

JOFORGALMU tűzifakereskedés olcsón átadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FAJLISZTA látvány sejtett keresek párosítá-ra. Volt György-ucca 86.

EGY MAHAGONI-szalonn, valódi szmirna szőnyeg, varrógép eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

SÜRGŐSEN KERESSEK férfi és női bündákat kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, velencei tűkrőt, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat, márkás porcellánokat, ékszereket egész szobaberendezéseket, egybu torokat, arany fogsorokat, gvári szőnyeget, sezlőn és sezlönterítőket, store függöny díszlámpákat stb. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi ucca). Neuman-palota. 1000

HASZNÁLT, de jó állapotban levő vízvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresetők. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérek.

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házasternél.

MACULATURA-papír 5 kgros csomagokban igen olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

Akar jó és szép paplant? - Forduljon **Haubenreith Mihály** 50 év óta fenálló műhelyéhez, Arad, v. Barthyány- és Széchenyi-u. sarok. Olcsó árak, lelkiismeretes munka!

Készpénzért

megvesszük bútorait, ezüstjét, antik tárgyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. - A velünk összeköttetésben álló temeşvári szalognál 24 százalékos mellett folytatjuk kölcsönök arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, irógépekre, stb. ug, vagy ilyen tárgyaknak a szalognésba való eljuttatására megbízásokat ismételtlen elfogadunk.

VESZEK, kölcsönzők, cserelekek és eladók egy évi részlete: Használt és új kerékpárt, motorkerékpárt, gummit, varrógépet, gramofont, lemezt, villanygőt és rádióelemezt. Motorica, v. Asztalos Sándor-ucca 12. 8458

OKTATÁS. GYORSIRÁSZATOT

kezdőket és haladókat magyar-német legújabb módszer szerint jutányos áron tanítok. - Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 8484

ÜZLETEK.

BELVÁROSBAN egy kis fűszerüzlet eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3515

ÍROM-léle CSEMEGE

OROSZ HAL már mindenütt kapható.

Högyek figyelmébe!

Mélyen leszállított áron a legjobb szabású **hastűzők** „Probitas”-nál készülnek, v. Széchenyi-ucca 8. 8549

Portálos üzlethelyiség

forgalmas uccában, női fodrászszalonnak, vagy bármilyen más célra is **AZONNALRA KIADÓ.** Stern Lipót Str. Matei Corvin 1. szám (vált Hunyadi-ucca.)

Automobilokat

legszébben, legtartósabban **Duceval** fényez

Anton Szontágh

Autó-kárptósmunkát is vállal. Str. Ghiba Birta 42. (v. Kórház-ucca).

Tűzifa

legolcsóbban beszerezhető: **CONCURENTA** falelepen v. Választó-u. 176-178. 1 öl la száraz hasáb Lei 560 8539

Paladics György

asztalos-mester készít:

épület, butort

és berendezéseket feltűnő olcsó áron Arad, Str. Ghiba Birta 16. v. Varjassy lőzsef-ucca.)

ZIMMERMANN SÁNDOR szücs

Str. Bucur No. 5. Elvállal mindennemű szőrmemunkát: úgy javítást, mint újat, hozott szőrmékből is. Saját szőrmertárral rendelkezik. **O O** Olcsó árak!

Volt műszaki tisztviselő

bevezetett fizeméhez készpénzzel rendelkező középkorú magános nőt ki egyben a háztartást is vezetné

EGYENLŐRE HASZONRÉSZESEDESBEN VAGY TÁRSUL KERESÉK.

A tőke biztosítva lesz. Későbbi nősiülés is lehetséges. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3518

HATSCHKEK

Ingatlanforgalmi irodája Str. Eminescu (v. Deák F.-u.) 2. I. emelet. (Lakás ugyanott.)

Előnyös ingatlanajánlatok:

- Főtéren modern, kétemeletes, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel. 2.150.000.
- Központban emeletes, 12 bérleménnyel, (2 3, 4 szobás lakásokkal, üzlethelyiségekkel) 200.000 hozam, 1.400.000.
- V. Deák Ferenc-u. táján 10 bérlemény, felerészben fürdőszobás lakásokkal, 1.050.000
- Főtér mellékutcájában emeletes, modern, parkettás, fürdőszobás lakásokkal, 1.350.000
- Színházhoz közel magasföldszintes, 16 bérlemény, vízvezeték, Shone jó hozam, 625.000.
- V. Magyar-u. táján 11 lakásos, részben parkettás, fürdőszobás, 120.000 hozam, 800.000.
- Vasút táján lókarban, 10 lakásos, üzlethelyiséggel, 950.000.
- V. Boros Béni-ter közelében 1x3 szobás, parkettás, fürdőszobás, 1x2, 5x1 szobás 600.000.
- V. Erzsébet-köruton több emeletes bérház 850.000-tól 2 és fél millióig.
- V. Barthyány-ucca közelében 5 szobás, parkettás, fürdőszobás, esslingeni redőnyök, 400.000.
- V. Választó-ucca táján üzletes sarokház, mely jó megéhetést biztosít, 25 év óta fennálló fűszer- és borbélyüzlettel, 1-1 lakással, továbbá 1x1, 1x2 szobás lakással, 220.000
- V. Ferenc-terhez közel magasföldszintes, 8 bérlemény, részben fürdőszobás, 550.000.
- V. Magyar-ucca táján új adómentes, 1x2 szobás, előszobás, fürdőszobás helyiséggel, továbbá régi épületben 1x3 szobás, zárt folyosóval, vízvezeték az uccában. 240.000.
- Közvezeték hálótalonon 2x1 szobás, nagy gyümölcsös, 90.000.
- Belvárosban 4x2, 6x1 szobás, tisztán 10% hozam, 520.000.
- V. Demeter-uccában 1x1, 1x2 szobás, 270 öles telek víz az uccában, 115.000.
- Belvárosban 7x1 szobás, 200 öl gyümölcsös, 240.000.
- Central-mozi közelében magasföldszintes, 3 szobás, fürdőszobás, zárt folyosóval, vince, kb. 300 öl szőlős kert, 350.000.
- V. Ferenc-terhez közel 2x4, 1x2 szobás, fürdőszobával nagy gyümölcsös, 750.000
- V. Választó-uccában adómentes, 1x2 szobás előszobás, továbbá régi épületben 1x2, 1x1 szobás, nagy uccai front, 250.000
- V. Választó-uccához közel 1x3, 1x1 szobás, esslingeni redőnyök, 370 öl gyümölcsös, vízvezeték az uccában, 250.000.
- V. Radnai-uton 4x1 szobás, kifogástalan állapotban 180.000.

Műlábak,

művezek, valamint Orthopéd készületek, ludtálpözetet, sérvkörök és kötszerek mérték szerint.

Tejnor Ferenc és Társa cégnél, Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 21.